

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitlér petit sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemen
 vasúti palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 351.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-utca 2a. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, december 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Mi történik a kulturpalotában.
- Orvos, aki nem tud beszélni.
- Eltélt nemzetiségi igazgatók.
- Borzalmak Prizrendben.
- A trónörökös és a választóreform.
- Kohn Izidor versei.
- Összeveszték a szövetségesek.
- Szerelem a Fehér-Kereszt kórházban.
- A magyar kormány jövő évi programja.
- Eltűnt kereskedő.
- Felszámoló temesvári pénzügyintézet.
- Rablótámadás egy aradi urinó ellen.
- Tarkaságok.

Egy öreg katona bucsuja Budapesttől.

Arad, december 28.

A külföldiektől, akik vendégjáróba jönnek, bókákat kap Budapest: egyik legnevezetesebb lakója pedig, amikor negyven év után otthagyja, azt mondja: nincsen mit sajnálni rajta. A külföldiek körhelyeit, bántóan egyforma elragadtatását könnyen éri kétség, a bucsuzó kemény szava azonban őszinte és sokban igaz. Aki mondta: báró Fejérváry Géza híres és elismert volt arról, hogy soha se szokott és még a politikában se tudott hazudni. És amikor egy ilyen ember negyven esztendő emlékeit elhagyva, negyven esztendő együtt lét szálait szét tépve, ilyen lesújtó kritikát mond Budapestről: akkor abban nincsen durvaság, nincsen kegyetlenség, hanem olyan fájdalmas vonás nyilatkozik meg benne, aminőt a hazájuk, népük hibáit pellengére állító szatira-írók éreznek a gunyolódás alatt.

Fejérváry nem sajnálja azt a várost, „ahol egy Kovács Gyulát fölmentenek”, —

de azt, hogy ez a város ilyené lett, azt biztosan és őszintén sajnálja. Ő, aki még érezhette a rajongást, amelylyel a „nemzeti főváros” kibontakozását kísérték; ő, aki együttélője volt a politikai multnak, amelyben szintén voltak hibák, ferdeségek, de amely őszintébb, becsületesebb, érzésekben tisztább, tiszteletben gazdagabb volt, mint aminő a mai politika. Az a politika szintén Budapesten volt, és Budapest népe, ha néha izzó szenvedelemmel, vérig menő izgalommal vette is körül ezt a politikát, nem ment el a cinizmusnak olyan fokáig, aminővel ma a főváros közönsége szokott megnyilatkozni. Az a nép a maga bőrért kockáztatta ugyan, — de az sohase jutott volna eszébe, hogy dicsőítsen valakit, aki politikai vakságból fegyvert fog az ország egyik első emberére. Az a Pest nem volt annyira palotás, kevesebb színháza volt, országháza se volt ilyen fényes, a kávéháza meg a huszadrészét se tette ki a mainak, az a Pest talán jobban elmaradt utcaforgalomban a világvárosok mögött, mint a mai, — de az a Pest jobb nevelésű, tisztességesebb volt és attól bizonyára nehezebb lett volna megválni Fejérvárynak, aki ugyan Josefstadban született, de ezen a véletlenen túl minden a magyar földhöz köti és aki életpályájának egy nagy darabját a magyar fejlődésnek, a magyar nemzet békéjének szentelte.

— Rémes közállapotok vannak nálunk, — mondja tovább Fejérváry és a mit e szavak mögé illusztrációnak lehetne tenni, egész körképet alkotna, nagyobbát a Magyarok Bejövételénél és mindenestre sötétebbet annál. A világvárosi étellel járó, kiirthatatlan erkölcsatlenség Budapesten a

társadalmi, gazdasági és egyéb közéletnek ezer bűnével van tarkítva, a melyekről mindenki beszél, — de már a nélkül, hogy megütköznek rajta, — a melyek szereplőinek nem kell tartani attól, hogy közismeretű dolgaik az érvényesülésben, a szerepvivésben akadályozzák őket és a melyben már nemcsak kisebb léhaságokat, de az értéktelenséget és a züllöttséget is megbocsáttatja: a politika. De még csak nem is az a politika, a mely parlamenti harckat viv, törvények fölött disputál, kormányokat dönget vitáival és interpellációival, hanem olyan politika, amelynek elég néhány utcai pöz, egy elcsépelet körhely (és ezeket, ugy látszik, az se teszi utálatossá, ha százszor ismételik) és a melynek legfőbb erőssége, egyre vastagabban használt szerszáma: a durvaság. Ez a budapesti politika, a szereplő, népszerűséget csaló politika, s ugy látszik, ennek a politikának erkölcsi tartalmához formálódik — a mint azt régebben az elmés karcolatokban írták — *tout Budapest*.

És ebből a Budapestből való, mint a vizcsöpp a tengerből, tizenkét polgár, akik szerint nem bűn, ha a politikának egy ismeretlen, tehetség nélkül való statisztája rábő képviselőház elnökére, az ország olyan emberére, akinek nagyságát, valamennyiünk fölött kimagasló tehetségét az egész külföld elismeri, megbecsüli. Az ítéletet sokféle fogadták, magyarították, támadták. Fejérváry Géza báró mondta rá a legtalálóbb szót: ez — *Budapest*.

A fölmentő verdiktet talán nem változtatja meg a Kuria s talán jobb is, ha ez a dolog egészen elfelejtődik. De a verdikt fölött kemény ítéletet mondott az öreg kato-

A hűség jutalma.

Rege Erdélynek régi idejéből. Régi iratok nyomán közli: Kelemenné Zathureczky Berta.

Kőhalomszék napkeleti végén fekszik a meglehetősen népes falu — Zombor — melynek lakosai a régi időkben százból álltak. Ezek — az 1454-iki esztendőben uralkodó szonnyu dögvész alkalmával — nagyjára kihaltván, a helyöket magyarok foglalták el. Kiváltképpen a Felsőfehérvármegyében fekvő gróf Bethlen család Alsórákos nevű falujából vonták ide sokan magukat. Szabsdságos és termékeny földet találván, ott megtelepedik. És idők multával a megmaradt kevés százból is bevette a magyar nyelvet.

A falu mögött északra — egy jócska nagyságú hegy emelkedik, melynek alja, mint az idevaló protestáns zarándokok szent nyugvóhelye, (temető) földi futásunk végére emlékeztet. Fejét a hegynek egy régi német várnak a maradványa ékesíti. Ez a lovagvár hajdanában kettős fallal és sánccal volt körülvéve, melyeknek lételéről, még csak a földön található alapkőfalak bizonyítanak. Ebben a régi állapotjában még elég erős vala a vár, hogy ama boldogtalan időben, szerencsétlen elődeinknek tágas menhelyül és háttérnek oltalmul szolgáljon.

Midőn 1421-ik esztendőben ismétlem (újból) vért szomjuhozó csordák pusztítottak és égettek mindenfelé, ebbe a régi várba szaladának a

környék megrettent lakói. Oltalmat és védelmet keresve a közelgő pogánycsordák elől.

Az epybeszorult és tódult, segedelmet óhajtozó szerencsétlenek között, egy ifju magyar nemes ember is találtatott. Mint a rege tartja: egy homoródszentmártoni Lebei (Lebeé) László nevű gróf. Vele volt forrón szeretett, s magának nem régen eljegyzett, drága hites társa is. Éppen olyan kellemetes és szép vala ez, mint gondos az ura iránt. Letei pedig hozzávaló szeretetből annyi bátorságot vett vala magának, hogy a vár kicsi őrzetének vezérül ajánlotta magát.

Elkövetkezett a rettenetes nap, amelytől sok ideig reszkettek. A kegyetlen pogányok számtalan sokasággal és vad dühösséggel rohantak a várra. Elszántan, kétségbeeséssel oltalmazták a megtámadottak régi sziklafészeket. Oroszlán módjára harcolt az ifju vezér. Számba sem véve a testéből csordogáló vért. De hasztalan, a sokaság győzelmet vőn.

A Murad Bey csordája lerontá a védelmező falak egy részét. Nem kegyelmezett még a szopó gyermeknek sem. Folytatta a gyilkolást a maga gyönyörűségére, vért szomjuzó, vad indulattal. Rettenetes volt még nézni is!... Azt beszéli a rege, hogy: szinte térdig állt a megölt keresztények vére a vár sötét járosaiban (folyosóiban).

Csak azok a kevesek maradtak életben, akik szerencsések valának a zavarban elsza-

ladni. Mások pedig rabláncokban hurcoltatának el. Elsők közé tartozott az ifju grófné; az utolsók közé a vezér. Megértvén a kesergő asszony az urának szerencsétlen sorsát, eladá a javait, és elutazék napkeletre, hogy forrón szeretett társát — ki a szaracénok nyomorúsággal és gyalázzal teljes fogságában sanylett — élete kockáztatásával megszabadítsa.

Elérkezvén Jeruzsálemba, tovább megyen hű szolgájával, ki az ő kincseit viszi vala. A gyöngye, szép grófné keresztül járta Szíriának égető pusztáit, nappal a nap hévségétől égettetvén; éjszaka a hideg harmattól eláztatvén.

Végre a várhoz jutta, ahol férje láncokban sanylódott. A vár ura megpillantván a szép magyar asszonyt, magánál kívánta tartani. De ez megtántorithatatlan hűséggel ragaszkodott az urához. Ellene állt minden megkísértésnek, fenyegetéseknek. Sőt: még a kínzásnak is.

Végtére megillette a barbarust ez a nagy hűség és megígérte, hogy három nehéz föltétele mellett szabadon bocsátja az élettársát. Elsőben el kellett mennie, hogy a szaracénus atyafiát kikérje, ki az Eufratesen túl, — egy pogány, vad nép keze között — halálfa vala. (Nehéz rabságban volt.)

Általkelt tehát a nagy folyón, könyörgéseivel megindítá a vadnak szívet és elhozta a férje kegyetlen urának, az ő atyafiát.

Másodszor: le kellett ereszkednie egy töredékny csolnokon — valamely rettenetes vízomlá-

na, akinek negyven év tapasztalatai, negyven évi vihart megálló tekintélye, hozzáférhetetlen egyenessége jogot ad hozzá, hogy ezt a kemény szót kimondja. A bucsuzás közvetlenségében őszintebbek szoktak az emberek lenni. Fejérváry Géza báró, aki hosszabb ideje kerüli, némán kíséri a politikát, a polgári életet, ilyen pillanatban mondott igazságot Budapestről, a magyar közélet szívéből. Más talán cukorba burkolta, vankosba pólyázta az igazságot, belőle azonban a katona-lélek egyenesen és kimélet nélkül pattantotta ki. Bécsbe megy, ott legalább nem kell egyébnek lennie, mint testőrkapitánynak és ahol közömbösen hagyja minden olyasmi, ami itt mint magyar embert bántotta. Mert ha csakugyan olyan osztrák szívű lenne, mint a minőnek egyszer, különösen jósefstadi születése révén, vádolták, akkor nem bántaná a közéletnek az az elvadulása, amely miatt „nem sajnálja elhagyni Budapestet.“

Mi történik

a kulturpalotában?

(Jogtalanul elfoglalt helyiségek. — A városi tanács mai üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Az autobus-bérlők még egy utolsó kísérletet tettek, hogy a törvényhatóság indokolatlan és a legrosszabb üzleti szellemtől sugalt viteldíjat emelő határozatát ellensúlyozzák és ne legyenek kénytelenek a bojkott akciót folytatni. Urbán Iván báró főispánhoz fordultak és azt kérték tőle, eszközöljön ki részükre hat koronás olyan havi bérléjegyeket, melyekkel naponta négyszer lehet utazni. A főispán áttette a kérvényt a tanácshoz, mely azt ma elutasította. Ezt nagyon helytelenül cselekedte. Kötelessége lett volna a közgyűlés elé, vagy legalább az autobus felügyelő bizottság elé juttatni, hogy ezek a fórumok az új rend életbelépte után tapasztaltak szerint mondhattak volna véleményét és határozhattak volna.

A városi zeneke részére a kulturpalota tervezése alkalmából kilenc szobából álló helyiséget jelölt meg a város. Az iskola vezetősége azonban tizenegy szobát foglalt el anélkül, hogy erre bárkitől felhatalmazást kapott volna. A tanácsnak

most szüksége van a lefoglalt két szobára is, mert a jövő hónapban már beköltözik az ereklyemúzeum és megérkeznek a Szépművészeti múzeum képei is és ki kell nevezni a teremőrket, akik lakást kapnak. Ezért a zeneiskolát 15 nap alatt a neki nem járó helyiségekből kiköltöztették, minthogy pedig a zeneke felügyelője is jogtalanul foglalt el egy lakást, ezt is eltávolították február elsejéig.

A múzeumok és könyvtárak országos felügyelősége kérdést intézett a tanácshoz aziránt, vajon a könyvtárosi állást mikor töltik be véglegesen a kulturpalotában. A tanács azt feleli, hogy akkor, ha az illetékes fórumok a hozzájuk felterjesztett szabályrendeletet jóváhagyják.

Az Újtelep Shone csatornájának elkészítését már régebben elhatározta a közgyűlés és utasította is a mérnöki hivatalt, hogy mindamaz utvonalon, ahol már vízvezetési csövek fekszenek, tervezze meg a csatornát és készítsen költségvetést. Ez meg is történt és 157 ezer koronában számították ki a költségeket, a belügyminiszter így is hagyta jóvá a határozatot. Most kellene kiírni a versenytárgyalást, de a mérnöki hivatal azt jelenti, hogy a kivitel sokkal drágább lesz, mert időközben mindennek felment az ára és 191 ezer koronán alól nem lehet elkészíteni a csatornát, melyre ily módon a város még az Újtelep ki nem épül tetemesen ráfizet. A tanács a közgyűlés elé viszi újból az ügyet, de időközben megtartja a versenytárgyalást, az ejektust pedig a londoni Hughes és Lancaster cégnél megrendeli.

Az árvaház igazgató választmányának határozatait ma tartott ülésén hajtotta végre a tanács és megbizta Kovács Vince tanácsnokot, hogy a szükséges megállapodásokat az élelmezési vállalkozóval most már foglalja végleges határozatba és erről tegyen jelentést. Balázs Ferenc árvaházi igazgató több élelmezési részletről kért utasítást és a tanács arról értesíti, hogy csak oly árvák élelmezhetők az árvaházban, akiknek erre a szabályrendelet jogot ad. Ha méltánytalanul érdemlő kivételes esetek lesznek, akkor a polgár-mester intézkedik. Az árvaházi konyhakertet a városi kertész rendelkezése alá helyezte a tanács, aki a termést köteles első sorban az élelmezési vállalkozónak eladni, a kert művelését továbbra is a növendékekkel végezteni.

Az Orczy utca rendezését hosszú idő óta kérik az ottani lakosok. Szabó Kálmán háztulajdonos most magához a belügyminiszterhez fordul panasszal a hihetetlen állapotok miatt. A tanács ma foglalkozott Szabó beadványával és megállapította, hogy a csatornázás elkészült már és a rendezés többi költségeit is megszavazta a közgyűlés és a mérnöki hivatalt utasította, hogy sürgősen hajtsa végre a szükséges munkálatokat.

son. (Vizesés) Imádkozás lépettja csolnakba. Ezren állanak a parton, bámulva a nemes asszonynak a bátorságát. És bánkoddván elkerülhetetlen halálán. Midőn a csolnak az omláshoz érkezett, befőzte könyáztatta fátyolával a szeméit. Imádkozva térdre esett, s úgy zuhant le a zugó habokba.

Az Isten angyalai szárnyaikon hordozták a csolnakot... Az asszony sérelem nélkül lépett ki a partra

Az egybegyűlt sokaság örömkialtásai között tért vissza a várba, melynek sötét tömlőcében sinylődött a kedves ura. A szaracénus most nagy kevélyen kezébe adta az ura fogházának és láncainak a kulcsát:

— Menj és szabadítsd meg — ha tudod! — mondá kacagva.

Elvitte aztán a vaskemény rostélyhoz, mely a tömlőctornyát körülvette. És melyet éhes oroszánok — a bemenet őrzői — prédára vágyakodó körmeikkel megragadván, fogaikkal harapnak vala.

Az asszony megnyitotta félelem nélkül az ajtót. Azonnal odarohantak a ragadozó, kegyetlen állatok... Erzsébet leborult és bugzón imádkozott. És ime mellette feküdtek egyszeribe (azonnal) a vadállatok, csöndesen, békeségesen nyájaskodván, mint valamely bárányok. Gyöngye kezével az egyik oroszánra támaszkodva, fölkellet mellőlük. Kinyitotta a tömlőctornyát, eloldotta drága urának láncait. Megszabadította és kivitte a napvilágra melyet amaz őt esztendőn keresztül nem látott vala.

Által járta vele a kietlen pusztákat. Bátorította, ha hétségre esett. Megehető gyökereket keresett neki. Ha forrásra akadtak, megmártotta a fátyolát, hogy az égető hőségben néhány csepp vize lehessen neki. Végre elérte vele Jeruzsálemet, majd Ptolemais városát is. Ott hajóra ült vele és megérkeztek ismét szerencsésen a hazájokba.

— És mi vala nagy hűségének a jutalma?

— Hűségtelenség.

— Fájdalmainak a bére?

— Még nagyobb fájdalom!

A meleg éghajlat elégeté vala az ifju dámának gyöngye orcáját. A sok félelem, nyomorúság, elűzte vala annak szép rózsáit. A sűrű könhullatások meggyengítették vala szeméinek tüzeit... Az öccs, (huga) egy gyönyörű kisasszony, nála lakott. Szerencsés vala ezideig a ház, egyetértvén egymás között annak lakói!

A gróf mindennap látta Mária; ennek vig pillantásai, vidám, szép magaviselete, kedves mosolygása, viruló szépsége szerelmet gerjesztettek a szívében.

Harcolt ugyan a szenvedélye ellen, de minden nap gyengébben. Mikor Erzsébet elbeszélte: miképen állt a vadállatok között, hogy suhant le — eltévelyedve — a félelmes vizomlason, mindenkor meggyűlölte saját magát hűségtelen voltáért. És bánatának könyeit hullatta.

De haszontalan volt az ő bánata. Elkellott volna távoznia inkább, semhogy a vétekek tusakodják. Mária látta az ő kínjait, észrevette,

Orvos, aki nem tud beszélni.

A hódmezővásárhelyi csodálatos ember.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Hódmezővásárhelyen, a kórházban egy fiatal apátfalvai születésű, 26 éves orvos működik. Szabados Sándor dr., kinek csodájára járnak Hódmezővásárhelyre, mióta — három hónappal ezelőtt — visszatért Afrikából. Meggyógyított betegek százával áldják és csodárvorsnak hívják, aki a vakoknak visszaadja a szemük világát és a haldoklókat új életre keltette.

A kórház udvarán megfigyelhetjük, amint a betegek titokzatosan oktatják egymást:

— Azután vigyázni kell, mert az ifju doktor ur nem tud beszélni, nincs annak egy hangja se, hanem leírja mindig, amit mondani kíván...

Ugy van: Szabados Sándor doktor nem tud beszélni: nincs hangja. Elvesztette. Szsogni is alig tud. A betegsége olyan természetű, hogy európai nevű orvos-professzorok Budapesten és a külföld fővárosaiban csodájára jártak és nem egy ambiciózául tüzte ki a gyógyítást. Nem sikerült. Mert ez az eset olyan, melynél a legfőbb tanácsot adhat arra, hogy a természet segíthet, az éghajlat feltétlenül meghozza a gyógyulást, de csak a tropikus éghajlat.

Medikus korában vette észre Szabados Sándor, hogy milyen rettenetes szenvedés és szomorúság elé érkezett. Épen Dollinger egyetemi tanár klinikáján operált, amikor Dollinger elé állt és rémült kétségbeeséssel szólt:

— Kedves professzor ur: érzem, hogy elveszitem a hangomat! Iszonyu fájdalmaim vannak, a rettenés is... évek óta fokozatosan gyöngül a hangom, most már teljes a baj, nem bírom fél évig.

Dollinger, Genersich egyetemi tanárok, kik különben Szabados legkiválóbb tanítványuknak tisztelték, sürgősen megvizsgálták. Más, nagyhirű professzorok is megvizsgálták a bajt és annak természetét csak az utolsó pillanatban ismerték föl, amikor orvosilag már nem lehetett segíteni.

milyen félelmesen igyekszik elrejteni felesége előtt a gyötrelmeit. És kérte: legyen bizodalommal hozzá. Ugy vélte, hogy ezáltal megnyihit, lecsendesíti az ő bánatát.

A gróf félrevoná magát egyedülvalóságába. De a leányzó nem mondott le arról a reményeségről, hogy megvizsgálhatja őtet. Elment mindennap hozzája. Mig végtére kitekeré (kicsalta) belőle a rettenetes titkot.

— Szeretlek Mária! — kiáltá vadul a gróf.

— Szeretlek és már most engedi meghalnom! Elfutának mindketten egymástól. Az egyik vad kétségbeeséssel. A másik szörnyű ijedelemmel. Csak napok mulva látták újra egymást a boldogtalanok. A homlokán ott függött mind a kettőnek a gonosz lelkiismeret fellege.

Mária elég erős volt, hogy a gróf előtt a saját szerelmét eltitolja. Halgatott a gróf is, de minden nappal emésztőbb lett a kínia. A Mária ereje pedig egyre gyengébb. Lebel Lászlót végre az ágyfenekere szegezte a legkeményebb lelki fájdalom. Beteg lett. A szerencsétlen Mária nem bízhatta nényjére az ápolást, mit ez nagy gyengesége mellett is örömet akart cselekedni, hanem ő maradt a sógora mellett.

A gróf némelykor Mária föggeszté lázas szeméit, mondván:

— Mária!... nyomjad csak egyszer a te ajkadat az én számra, azután szívesen meghalok!

— Oh, élj! — kiáltott fel magánkül Mária, — hisz szeretlek én is!

Szerelmem a Fehér-Kereszt kórházban.

— A főorvos és a szép fodrászné. —
(Fővárosi levél.)

Budapest, december 28.

Különös szerelmi botrányról rántja le a leplet az a levél, amelyet *Marisch* Gyula budapesti, Aggteleki-utca 5. szám alatt lakó fodrászmester irt a *Pesti Futár* holnapi számában. A levél nevezetesebb részei ezek:

1910. év tavaszán Miklós nevű, akkor 6 hónapos fiacskám megbetegedett. Én akkor fodrászegéd voltam, nőnek, illetve édesanyjának pedig a József körút 51. szám alatt kicsi kávémérésük volt a üzlet melletti alkóban laktunk. Feleségem a kisgyereket gyógyítás céljából a Fehérkereszt kórház ambulatóriumba vitte, ahol Faludi Géza dr. főorvos szemét vetett rá. Nőm dicsekedett, hogy minő megkülönböztetett figyelemmel bántak vele, illetve a gyermekkel a kórházban. Fiam meggyógyult Faludi dr. ezután gyakori vendége lett a kávémérésnek, illetve a mellette levő lakásnak. Ajánlataival hódította az asszonyt, sőt egy értékes briliáns gyűrűvel is megajándékozta. Néhány hónap múlva nekem, aki egész napon fodrászüzletben dolgoztam, megegytük a Faludi doktor látogatásait s én hazarohantam, tényleg párszor ott találtam. Eleinte gyermekem gyógyításáért házából — nem szóltam, de 1910. decemberében megsokaltam és ajtót mutattam a doktornak. Ezután titokban találkozhattam csak, míg 1911. májusban este hazajövet, lakásomat üresen találtam. Nőm a kávémerést hátam megett eladta, idegenek voltak bent és nekem idegenek jószívűségét kellett igénybe vennem, hogy legyen hol éjszaka aludnom. Feleségem anyjával és kicsi fiammal Zemplénmegye Olasz-Liszka nevű községébe szökött. Azóta aztan ott idilli élet folyik. Faludi Géza dr. kéthetenként le látogat — a Fehérkereszt elég szabadságot ad erre, — szombattól hétfőig ott tartózkodik. Nekem nem tellett utazási költségre, hát októberben Budapesten, a Tüzoltó utcai Fehérkereszt kórház előtt meglestem a főorvos urat és mint családi életem megrontóját, szidalmazás közben tetteleg inzultáltam s a kitűnő orvos nagy szerű futónak bizonyult, mert végig a Tüzoltó utcán, a villamos megállóig szaladt s a további vérése elől a villamosra menekült. Ez sem használt. Én gyermekem iránti szeretetemben megbocsátást ígértem az anyának, ha visszatér hozzám, de hiába, mert a gazdag háziúr, Faludi dr. nem engedte ki az elcsábított asszonyt. Folyton le-le utazott Liszkára. Onnét kirándulásokat tettek a környékbe, többek között az oda közeli Erdőbénye fürdőbe is, ahol álnéven mint Farkas Gusztáv és neje szórakoztak. Az én személynem kényelmetlen volt nekik, megindították hát a válópert a kitartó pénzén. Röpült a sok bankó az ügyvédekhez, jutott belőle mindenkinek, aki csak az ügyvel foglalkozott. Én a szegény férj, a kifosztott apa, akinek kis fiacskája az anyja szeretőjét tanulta doktortata címen szólítani, mit csinálhattam? Boszut lihegve lestem a csábítóra s ez évi áprilisban elcsiptem a főorvos urat Liszkán és ott megkapta a második porciót. Persze a legközelebbi vonattal hazaszökött. Beláttam, hogy a pénzzel megvakított asszonnyal nem bírok, tehát, hogy a gyermekemhez jussak, az idén nyáron, amikor a főorvos ur az én feleségemmel újból kéjutazásra ment, leutaztam és kis fiamat nagyanyjától elhoztam erőszakkal. Csak nem hagyhattam, hogy kis fiam ebben a környezetben nevelődjék és aludjék. A kéjutazásról visszatérve, július 20 án a Váci-körúti London-szállóban megint mint Farkas Gusztáv dr. és neje szálltak meg, de én rendőri segédlettel nőmet

keresve, — Hajnál államrendőrségi detektív és társa volt velem, — éjjeli 12 órakor rejtük ütöttem és a felvett jegyzőkönyv alapján a VI. kerületi rendőrkapitányság Faludi Géza dr.-t hamis név használata miatt megbüntette. Ezután én már anyagilag és fizikailag tönkrementem. Utazások, perköltség tönkretettek. Közben meggyanúsítottak zsebolással, megkörnyékeztek pénzzel, ígéretekkel, hogy ők kifizetik az összes engemet illető költségeket is, ha válok, de én nem engedtem. Nem akartam, hogy a főorvos ur majdan megunt szeretője, aki az én gyermekem édesanyja, végleg a mocsárba zülljék.

A magyar kormány jövő évi programja.

(A Házat feloszlatják? — A közigazgatás államosítása)

Sajtó tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, december 28

Hiteit érdemlő forrásból „A magyar kormány programja az 1913. évre” címmel a *Neues Wiener Tagblatt* holnapi számában cikket közöl, amely a következőket tartalmazza:

Ő felsége a magyar miniszterelnöknek megadta az előzetes szankciót a választójogi törvényjavaslathoz. A mai kihallgatásnak második nagy jelentősége az, hogy az uralkodó a kormány további akciójához is hozzájárult s Lukács programját egész terjedelmében jóváhagyta. Ez annyit jelent, hogy *Magyarországon egyelőre és talán sok éven keresztül nem fog változni a kormányzási rendszer.* A magyar ellenzék tehát csalódott és ha még nem vesztette el minden érzékét a reális lehetőségek iránt, akkor ebből le kell vonnia a konzekvenciát. A kormány teljes programja még nem ismeretes, újévi beszédében fogja azt a miniszterelnök kifejteni. Minden bizonynyal először a választójogi törvényjavaslatát akarja parlamentárisan elintézni és ezért *felhívást fog intézni az ellenzékhez, hogy a törvényjavaslat fontosságára való tekintettel vegyen részt a javaslat tárgyalásában.* El kell készülni arra, hogy amennyiben az ellenzék enged a felhívásnak, lármás obstrukció fog kifejlődni, aminek az lesz a következménye, hogy a zavargó képviselőket a parlamentből ki fogják vezetni és a többség az ellenzék távollétében tárgyalja le a javaslatot. Közvetlenül a választói jogról szóló törvényjavaslat tárgyalása után szóba kerül a választói kerületek új beosztásának kérdése is. *A kormány azt tervezi, hogy már 1914. tavaszán elrendeli az új választásokat az új törvény alapján,* ha azonban addig nem jön létre a kompromisszum, akkor az általános választások fognak igazságot tenni. Egyik legfontosabb pontja a kormány programjának, amely új kereskedelmi politikát inaugurál. Ez a Balkánon végbement nagy változások és nemzetközi helyzet új alakulása következtében vált mulhatatlanul szükségessé. Semmi esetre sem tévedünk, ha megállapítjuk, hogy a *közigazgatás államosítása Magyarországon* már nem késhet soká. A választói reformmal egyidejűleg le kell tárgyalni a végleges házszabálymódosítást is. Mai kihallgatásán Lukács László miniszterelnök a király elé terjesztette a jövő évi programját, amelyet őfelsége teljes mértékben és egészében jóváhagyott.

A trónörökös és a választóreform.

(Politikai pletyka. — Beterjesztik kedden a választóreformot.)

Tévirati tudósítás.

Bécs, december 28.

Lukács László miniszterelnök negyed tizenegy órakor Schönbrunnba hajtatott, ahol a király tizenegy órakor kihallgatáson fogadta. Lukács László miniszterelnök kihallgatása körülbelül egy óra hosszat tartott. A miniszterelnök Schönbrunnból a külügyminisztériumba hajtatott, ahol Berchtold gróf közös külügyminiszterrel tanácskozott. Déli egy órakor tért vissza a miniszterelnök a magyar palotába. A kihallgatás eredményéről a legilletékesebb helyről ezt közlik:

A király hozzájárult ahhoz, hogy a kormány a választójogi reformtervezetet a képviselőházban benyújtsa. Ennek következtében Lukács László miniszterelnök kihallgatása után azonnal intézkedett, hogy a *képviselőházat e hónap 31-ére összehívják.* Ezen az ülésen fogja a miniszterelnök beterjeszteni a választójogi törvény tervezetét és a beterjesztést egyszerűen hosszabb beszéddel fogja kísélni.

Lukács László a Magyar Házba visszatérve, fogadta Némethy Károly belügyi államtitkárát. A miniszterelnök délután két óra tíz perckor Némethy Károly államtitkárral és titkárával, Latynovitch Endre dr.-ral visszautazott Budapestre és este megérkezett.

Budapestről jelentik: A képviselőház e hónap 31-én rövid ülést tart, amelyen a következő ügyek szerepelnek: *bejelentések; a további teendők iránt való intézkedés.* Készséggel, hogy ezen az ülésen terjesztik be a választói reformot, amelyhez a kormány az előzetes szankciót megkapta már.

Mese a trónörököséről.

Bécs, december 28. Lukács László miniszterelnök mai kihallgatásához a *Neues Wiener Tagblatt* a következő megjegyzéseket fűzi: Tudvalevő, hogy a magyar ellenzék a választójogi kiterjesztéséért vívott harcába folytonosan bevonja a trónörökös személyét. Így ma is azt jelentették Budapestről, hogy *Ferenc Ferdinánd királyi herceg tiltakozott Lukács választóreform javaslatára ellen és hogy ma újra meg fog jelenni a királynál, hogy a javaslat előzetes szentesítését megakadályozza.* Illetékes helyről jelentik, hogy mindezek a hírek a mese birodalmából valók s föltétlenül vissza kell utasítani azt a föltévést, hogy a választóreform dolgában a király és a trónörökös között differenciák vannak.

Statisztikai adatok.

A Népszava ma folytatja „leleplezéseit” a kormány választójogi tervezetéről s közléseket azokat a statisztikai adatokat, amelyekre a törvényjavaslat állítólag támaszkodik. Ezek szerint az adatok szerint a kormány reformtervezete 1.069.480-ról 1.868.172-re emelné a választók számát! vagyis az eddigivel szemben kerek számban nyolcszázézerrel szaporodna a választók tömege; ebből a szaporodásból a legtekintélyesebb rész az ipari munkások osztályának jutna, akik közül az eddigi 247.973 szavazóval szemben a reform után 565.750-re emelkedne a politikailag jogosultak száma.

A szocialisták azonban, — a Népszava szerint — nem elégedhetnek meg a jogkiterjesztés ilyen mértékével, mert ez messze mögötte marad nemcsak a Kristóffy-féle választójogi tervezetnek, de még az Andrássy Gyula gróf pluralitások javaslatának is. Az előbbi tudvalevően 2.600.000-re, az utóbbi is közel annyire növelte volna a választók tömegét, úgy hogy Kristóffy tervének megvalósulása után minden száz választóból 43 lett volna munkás, az Andrássy reformja szerint pedig minden százból 36. A kormány tervezete szerint ezzel szemben száz szavazat közül csak tizenhetet juttat a munkásoknak.

Másik kifogása a szociálistáknak a javaslat ellen az, hogy ezeket a szavazatokat is a kormánytól és a tőkéstől függő munkásoknak juttatja az által, hogy a választói jogosultságot a harminc éves korhatárhoz és a két évi egy helyben töltött munkaidőhöz köti. Ennek az lenne az eredménye, hogy elsősorban az államvasutak és egyéb állami üzemek munkásai jutnának politikai jogokhoz.

A Nepszava mai számában előre jelzi, hogy folytatni fogja a kormány által a javaslathoz csatolt statisztikai számítások közlését.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután: *Az asszonyfaló*, operetta.

Este: *A farkas*, vígjáték.

Hétfő: *A farkas*, vígjáték.

Kedd: *Eva*, operetta. (A címszerepben *Kállay Jolán*.)

Szerda: Délután: *Limonádé eredeje*, operetta.

Este: *A sarkantyú*, vígjáték. (Először.)

Csütörtök: *A sarkantyú*, vígjáték.

Péntek: *Tengerész Kató*, operetta. (Először.)

Szombat: *Tengerész Kató*, operetta.

Vasárnap: Délután: *A tolonc*, népszínmű.

Este: *Tengerész Kató*, operetta.

Hétfő: Délután: *Náni*, népszínmű. Este: *Eva*, operetta.

* **A farkas aradi sikere.** Ma harmadszor került színre *Molnár Ferenc* pompás vígjátéva, *A farkas az aradi szinpadon*. Ma is teljesen zsúfolt nézőtér gyönyörködött a magyar író mesteri munkájában, amely már a hécsi publikum szívében meghódította. Arra talán még soha nem volt példa Aradon, hogy karácsony és újév között — minházi szünetből a legsúlyosabb időszakban — háromszor-négyszer zsúfolt nézőtér előtt játszani a próza darabot. *A farkas* az aradi előadásában föltétlenül meg is érdemli ezt az itt páratlanul álló érdeklődést. A sikert természetesen *Novák Irén* és *Beregi Sándor* dr. heróikus művészi munkája vitta ki. Kár, hogy a harmadik főszereplő, *Dallé Lajos* nem követi a kritika jóakaratu utmutatását és tragikai hőst csinál *Kellemen* dr. kedvesen komikus alakjából.

* **Sebestyén Károly** Aradon Az Országos Színművészeti Akadémia nagy népszerűségű tanára, egyben a legkiválóbb magyar íróművészek egyike: *Sebestyén Károly* dr. január 5 én délután öt órakor tartja meg a Kölcsey-egyesületben előadását *Ibsen* irodalmi és színpadi jelentőségéről. Az aradi közönség méltán várja nagy érdeklődéssel a Kölcsey-egyesületnek ezt az előadó délutánját, mert *Sebestyén*ben nemcsak az írásából jól ismert kiváló tudású és összefogó itéletű esztétikust fogja fölismerni, hanem egyúttal a legközvetlenebb hatású előadóművészt is megtalálja a szellemes íróban.

* **Zilahy Gyula** adósságai. Jelentettük, hogy *Zilahy Gyula* debreceni színgazgató válságba jutott. A debreceni polgármester ezt a fölvilágosítást adta ez ügyben:

— *Zilahy* színgazgató anyagi válságba jutott, nem tud eleget tenni a legfontosabb fizetési kötelezettségének sem. Mintegy 150.000 koronát tesznek ki váltó-egyesületi- és toalettszámlái. Ma délután gyűlt össze a városi tanács, hogy a színház ügyében végérvényesen határozzon. A tanács úgy intézkedett, hogy a színházat már most január elsején házi kezelésbe veszi, hogy az előadások folytatatlanságán csorba ne essen. A direktort feleségével együtt munkáztatni fogja a színháznál 1914. szeptemberig, szóval azideig, míg a várossal kötött szerződése érvényben van. A hitelezőket, valamint a színészeket ez az intézkedés a legkedelmesebben érinti, mert ezentúl úgy a hitel zök, mint a színészek a várostól fogják megkapni járandóságukat.

* **A színgazgató közlései.** A jövő héten két premierje lesz az aradi színháznak *Szerdán* este *Liptai és Gábor* nagyszerű színműve. *A sarkantyú* kerül színre, amely a budapesti Nemzeti Színházban a közelmúltban nagy sikert aratott. A darab tartalmát az alábbiakban ismertetjük: *I. felvonás.* Rácz György huszárfőhadnagy egy romantikus galoppal otthagya a katonaságot. Egy bődítő levegőjű bálon beleszeretett Elzába. Hozományhiányában a főhadnagy elhatározta, hogy civil pályára lép. Lovait eladja, kölcsönt vesz föl és az így szerzett pénzből megteremtí a családi tűzhelyét. Munkát vállal egy vasuti hivatalban. De már házassága első évében érzi, hogy nem a civil életre való. Otthonában a gond és civódás jelentkezik. Ugyilatszük mindenki elhagyta, csak Klein nevű hivataltársa ragaszkodik hozzá. rajong a huszárról: és lelkesedéseben Rácz munkáját is elvégzi, mialatt Rácz és Elza a gondokkal vert szívek keserűségével kerülnek szembe. *II. felvonás.* A huszár a civil társadalomban is megmaradt katonának, snajdig, de tehetetlen. A hivatalban gyötrelmeket szenved. Egyideig megadással túri, de amikor túlságosan sok ostrompás hull reá, kitör, összevesz feljebbvalóival, apózával, gyenge egzisztenciája összeomlik, tűzhelye megsemmisül, de a szerelem még tovább él. Elza és György a nyomorúságban is együtt maradnak. *III. felvonás.* Rácz kis fia difteritiszbe esett. A volt huszárfőhadnagy címszalagokat ír. Rácz érzi, hogy szerelmét nem vonzhatja tovább a kálváriáján. Be fog teljesedni a rideg bíró szava, hogy Elzának vissza kell térnie atyjához. De előbb a gyermek gyógyuljon meg. Megtört szívvel állanak a regényből az életbe zuhant szereplők a kis fiu betegszobájához. Rácz ekkor talán utoljára kerül össze a huszárral egy szimbolumával: a pezsgővel. Iszik és beelát kettőtört életének egész tragédiájába. Gyötrelmes mámorba jut és akkor éri a szívét az utolsó döfés, meghal a gyermeke, a romantika és illúziók romján György és Elza zokogva borulnak egymásra. A főszerepeket *Kesztyer, Kesztyerné, Várnay, Bankó, Dalli, Herold, Szabó, Olasz* játsszák. — Az erdész leányok és A muzsikusz leányok zenés komponistája, *Jarno György* szerezte a *Tengerész Kató* zenéjét. Pénteken mutatja be az aradi társulat ezt a szép operettet, amely a Népoparának slágerdarabja volt. A bemutatóon a főszerepeket *Diósy Nusi, Nógrádi Malvin, Fekete Aranka, Gyöző, Huszár, Várnay, Hajdútska, Bankó, Balázs, Faskerti, Polgár Sándor, Herold Ede* játsszák.

* **Weil Magda** hangversenye. Weil Magdának, az Aradi Újságírók Segítő-Egyesülete javára a Fehér Keresztben rendezendő hangversenye az idei szezonnak legkimagaslóbb művészi eseménye lesz. Széles körben megnyilvánuló nagy érdeklődés előzi meg a fiatal hegedűművésznő fellépését és Weil Magda, akinek művészetét ismerjük, nemcsak kielégíteni, de fölül is fogja mulni azt a nagy várakozást, amelylyel a publikum a művésznő első aradi fellépése elé tekint. A január 4-iki hangverseny jegyeit 8, 5 és 3 koronás árakban íj. Klein Mór cég árusítja.

* **Küzdő szívek** (Uj műsor az Apolló színházban.) Vasárnap ismét új műsort mutat be az Apolló-színház, amely ez alkalommal is a mozi-piac legújabb és legértékesebb slágereit fogja vásonra vetíteni. Az új műsor kulja a „Küzdő szívek” című kétfelvonásos társadalmi dráma, amelynek női főszerepét a legszebb és legnépszerűbb mozi-művésznő: *Henny Porten* játssza. A darab cselekménye a falu poézisával van átfestve. Frölich doktor egy szerény halászcsaládkhoz kerül, ahol két szép leánnyal ismerkedik meg. Természetesen hamarosan szerelemre gyullad a fiatal doktor ezve és e körül sok bájos és tragikus jelenet játszódik le. Az öreg halász egyik leány, *Mária* a hullámok köé veti magát, de Frölich doktor ideje korán kimentti s ahogy a leány jobban lesz, megkéri a kezét. Ezen a nagy-szerű drámán kívül több érdekes természetutáni felvétel és ötletes bohózatok kerülnek vetítésre az Apolló színház vasárnapi új műsorán.

* **Nagy Géza** fényképész műtermében naponta este 6 óráig, boros időjárás esetében este 7 óráig, a legújabb angol és francia fényképek alkalmazásával villany-

fény mellett eszközöl felvételeket. Arad, *Andrássy* tér 22. sz. Polgári takarékpénztár épület. Telefon 922.

* **A Divat Szalon** legújabb száma érkezett hozzánk s mi csak szolgálatot teszünk olvasóinknak, amikor e céljának oly teljesen megfelelő asszony-újságot figyelemükbe ajánljuk. Nehéz időkben élünk, meg nehezebbtől félünk s ilyenkor mindenkinek szüksége van egy ilyen há barátára, amely minden tudnivalóra megtanít, kényérkeresethez vezet és nemes szórakozással könnyíti a bizonytalanság és csüggedés perceit. Csodálatos újság ez. Színes divatképek között érkezik hozzánk, úgy véljük: csak a legújabb divat csodáit ismerjük meg. Mohón nyulunk utána — hiszen, ki ne érdeklődne a divat s a szép öltözködés iránt! — és mikor az olvasás végére érünk, azt tapasztaljuk, hogy nem a luxus táplálására kaptunk kedvet, hanem egész sereg olyan tudnivalót nyertünk, amellyel a luxus ellen küzdve, mégis mindig elegánsan öltözhünk, a viselkedésünk minden vonalon korrekt lesz, értünk a háztartás ezerfelé ágazó fortélyához és sok olyan iparművészeti, gazdasági dolgot tanultunk meg, amellyel e nehéz időkben könnyíthetünk nemcsak kedves szórakozással e nehéz percekben, de könnyíthetünk a megélhetés gondjain is. A Divat Szalonban természetesen válogatott szépirodalom, sőt gyermek-újság is van s így, aki erre a lapra három korona öten fillérért egy negyedévre előfizet, kap: egy dustartalmu divatlapot, egy tőkéletes kézimunka-újságot, a hasznos, szükséges ismeretek egész tárházát, egy teljes szépirodalmi lapot, egy kedves gyermek-újságot és az ingyen mellékletek, szabásnak egész halmazát. Mutatványszámot küld a Divat Szalon kiadóhivatala Budapest, IV. E kü-ut 5. 8066

* **A cirkusz levegőjében.** (Nagy Nielsen sláger.) Ismét örömmel fog sietni a közönség az Urániába. Vasárnap kerül ugyanis bemutatásra a legújabb Nielsen sláger a Cirkusz levegőjében című dráma. Ez a négy felvonásos szenzáció nagy áldozatok árán első kézből került az Urániához, úgy, hogy világhódító útja egybeesik a vasárnapi bemutatóval. Két katonaiszt szerelme körül játszódik le a drámai akció. Az egyik pillanatnyi eltévelyedését, egy cirkusz leány iránt ébredt muló vonzalmát intritus bosszúra használja fel a rivális főhadnagy. Egy derék, éber tiszt szolgának köszönheti Falk báró, hogy boldogságával nem kell fizetnie lohanékonyságáért. Kardpárbajt vív a főhadnaggyal, negyesebül és menyasszonyának önfeláldozó szeretete nemcsak egészségét, hanem veszendő boldogságát is megmenti számára. A gyönyörű norvég képet héttől és kedden is megismétli az Uránia. 175

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill. ért., 180 hangjegy 2 kor. 40 fill. ért.** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Issó* kölcsönzöintézetében, Aradon.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az új adótörvény elhalasztása. A városi adóhivatalban nagy a bizonytalanság az új adótörvények miatt. Noha a törvényhozás már megalkotta az appropriációs törvényt és ennek ötödik szakasza felhatalmazza a pénzügyminisztert az új törvények életbeléptetésének elhalasztására, a pénzügyminiszter ez ideig nem intézkedett semmilyen irányban. Nem adott ki rendeletet az elhalasztásra, de nem értesítette arról sem a pénzügyigazgatóságokat és ezek útján az adóhivatalokat, hogy mi a teendőjük? Az aradi pénzügyigazgatóságnál ezért tovább is az új adótörvény életbeléptetésének előkészítésén dolgoznak és *Róka József* pénzügyigazgató ma átiratot küldött a városi tanácsnak és felszólítja, hogy az új törvény értelmében alkossa meg a három adókvóté bizottságot. Ha a miniszter időközben nem cselekszik, akkor a januári közgyűlés meg is választja a bizottságokat.

A tulbuzgó hadnagy.

— Egy török tiszt elbeszélése. —

Távirati tudósítás.

Szabadka, december 28.

Magyarországba menekült török katonák közül tegnap negyvenen keresztülutaztak a szabadkai állomáson. A török katonák a szlavóniai *Belislyéből* jöttek. Vezetőjük *Ahmed Ogven* fiatal hadnagy volt, aki egy újságírónak a következőket beszélte el:

— Amikor Magyarországra érkeztünk, Kaposvárra osztottak be minket. Közben a *Guttman S. H.* belistyei erdőgazdaság és fűrésztelep, amelynek munkásai közül sokat behívtak katonának, kérvényt intézett a hadügyminisztériumhoz, szólítsa föl az itt időző törököket, nem lennének-e hajlandók az erdőgazdaságban munkát vállalni? A hadügyminisztérium minket is föl-szóltított és mi kész örömmel egyeztünk bele, hogy *Belistyére* menjünk. Így kerültünk az erdőgazdasághoz. Azok a várakozások azonban, melyeket a cég hozzánk fűzött, nem teljesültek. Embereim nem tudtak dolgozni, nemcsak azért, mert *nem értették a munkához*, hanem főként azért, mert *nagyon erőltetnek voltak* és nem akartak rendszeres táplálkozni. Katonáim ugyanis nagyon vallásosak és mindig attól félték, hogy olyan ételt adnak nekik, a melyek disznószírral vannak elkészítve. Éppen azért csak kenyeret ettek és cukrosvizet ittak, a mi nem volt elég különben is egyöntölt szervezetük fölfrissítésére és megerősítésére. Azonkívül meg kell vallanom, *embereim lusták is*. A cég, a mikor látta, hogy nem használhat minket, elbocsátott.

— Magyarországon nagyon jól érzem magam. Elég jól bálnak velünk, a lakosság kedves és szives, mégis azzal a gondolattal foglalkozom, hogy *jöbelövöm magam, mert egészen bizonyos, hogy a békekötés után, ha majd Törökországba vissza kell térnünk, haditörvénszék elé állítanak és jöbelövetnek*. Az a tény tudniillik, hogy századunknak futásban kellett menekülést keresnie, az én *tulbuzgóságomnak* köszönhető. Azt a századot, amelyben én szolgáltam, előőrsi szolgálatra küldték ki. A feladatunk az volt, hogy kikutassuk a vidéket és a főserég számára alkalmas helyet készítsünk elő. Ennek a századnak az előőrsége volt az én csapatom. Közben a főserég parancsnoksága tudomást szerzett arról, hogy előttünk erős montenegrói csapat van, mire a főserég megváltoztatta menetirányát és erről minket is értesíteni akartak. Én azonban túlzott kötelességtudástól az előre megjelölt pontnál tovább mentem csapatommal, hogy a főserégnek minél jobb helyet készítsék elő és így a menetirányváltozásról nem érkezhettek el hozzánk az értesítés. Egyszerre csak a montenegrói derékhaddal találtuk magunkat szemben és négyszáz emberemnek menekülnie kellett. *Ezért fog engem a haditörvénszék halálra ítélni*.

— A török sereg zülöttségének és vereségeinek az volt az oka, hogy a *hadsereg politikált*. A politikai pártszenvédelem megbontotta a hadsereg fegyelmét, vezéreink egymásra való féltékenységből ellentétes parancsokat osztogattak. Ilyen körülmények között csoda lett volna, ha seregünk győzelmet arat.

MULATSÁGOK.

(=) Szilveszteri kabaré. Ily címmel rendezi az idei hagyományos mulatságát az *Aradi Kereskedők Köre* december 31-én a Fehér Kereszt negytermében. Az estély a kör tagjainak, családtagjainak és az egyéb meghívottak zárkörű mulatsága, külsejében is hasonló lesz a kabarékhoz s terített asztalok mellett, a la carte társasvacsora keretében folyik le a műsor, amelyet kedvező hangulat esetében tánc is követ. A műsor az előre

kittűzött és rögtönzött számok egész sorából alakul, amelyen közreműködnek: *Győző Alfréd, Nógrády Malvin, Tölger Árpád*, a színház tagjai, *Ungár Imre* hegedűszólvál. *Fuchs Albert* dr. mint konferáló, *Zádor Jenő* felolvasása és még egyébek. Az estét, amely kedves összejövetele lesz az idén is a kereskedőknek, bizonyára a régi siker fogja koronázni.

Összevesztek a szövetségesek.

(Orosz mozgósítás. — Törökország követelése)

Távirati tudósítás.

London, december 28. Ma délelőtt tizenegy órakor újra összeült a békekonzferencia. Valószínű, hogy néhány napra újra el fogják napolni, mert a balkáni delegátusok, akiknek korlátlan meghatalmazásuk van, a törökök ellenjavaslatait azonnal el fogják vetni s erre a török delegátusok, akiknek nincsen ilyen messzemenő meghatalmazásuk, jelentést fognak tenni kormányuknak és újabb utasításokat fognak kérni.

A török ellenjavaslatok nemcsak a török-bolgár határra, hanem az Égei-szigetekre is vonatkoznak. Görögország valamennyi szigeteit követeli, ellenben Törökország a Dardanellák bejárata előtt lévő szigeteket, továbbá *Mitiléné*t és az olaszok által ez idő szerint okkupált szigeteket meg akarja tartani. Ebben a kérdésben egyes nagyhatalmak is érdekelve vannak. *Oroszország* nem akarja tűrni, hogy *Bulgária a Márványtenger partján megvesse a lábát* és azt akarja, hogy *Lemnosz, Imbrosz és Tazosz* szigetek Törökország kezében maradjanak. A nehézséget fokozza *Olaszországnak* az a kijelentése, hogy az okkupált szigetek közül néhányat meg akar tartani.

Döntés hétfőn

London, december 28. A török és a bolgár delegátusok a két ünnepnapon hosszasan tanácskoztak. Nem lehetetlen, hogy a békekötés után szoros kereskedelempolitikai viszony fog létrejönni Bulgária és Törökország között és hogy a balkáni vámegegyezés eszméjét elejtik.

Konstantinápoly, december 28. Politikai körökből jelentik, hogy a londoni békekonzferencia tanácskozásán *hétfőn végleges döntést fognak hozni, úgy hogy legkésőbb hétfőn eldől a háború és a béke kérdése*.

London, december 28. A nagyköveti reunió január másodikán ismét összeül. Albánia határainak a kérdése még távolról sincs megoldva. Oroszország, Franciaország és Anglia nem akarják megengedni, hogy az új Albánia határa messzebb terjedjen, mint az Adria- és Égei-tenger közt levő vízválasztó vonal. Ausztria-Magyarország és Olaszország ellenben néprajzi határokat követelnek Albánia részére. Ausztria-Magyarországot főleg a katolikus albánok területe érdekli, vagyis a Montenegró és a Fehér-Drina közt levő terület, melyhez Ipek és Djakova is tartozik.

Veszekednek a szövetségesek.

Belgrád, december 28. A balkáni szövetségesek kezdenek összeveszni a koncon, amelyik még nem is az övék. A szerb sajtó napok óta hevesen támadja a bolgárokat s a szemére veti *Bulgáriának, hogy elakarja előlük ragadni győzelmeik gyümölcsét*. Viszont *Chrisztov Ciril* bolgár költő eposzt írt a háborúról s ebben hevesen támad Szerbia ellen. Azt vitatja, hogy Bulgária áldozott pénzt és életet s őt illeti meg minden föld a Sara plaináig, az albán határig. Ez a vers, melyet most szelvényben-hosszában szavalnak *Ferdinánd király országában*, nagy felháborodást keltett a szerbek között.

A *Sztrassa* című belgrádi lap egyik legutóbbi számában válaszol is *Chrisztovnak*, skit heves szidalmakkal illet s a szemére veti a bolgár kormányköröknek, hogy ők inspirálták a költőt s elfelejtik, hogy mindazt, a mit Bulgária ma magának nevezhet, nagyrészt szerb vérrrel szereztek. Ha Szerbia ma visszavonná csapatait *Csataldzsa* alól, — írja a lap — *Bulgária képtelen volna a hárcot folytatni s a törökök namarosan véres tájjal küldenék vissza a bolgár cár rettenthetetlen katonáit oda, ahonnan jöttek*. Végül pedig azt tanácsolja *Bulgáriának, hogy fogja be a száját*, különben nem ők fogják, — mint a költő mondja — a szerb kigyót eltiporni, hanem a szerb kigyó fogja halálra szorítani őket.

Szalóniki, december 28. *Kofinesz Oszip* a görög kormány pénzügyi képviselője az idevaló törábbi lakásán zsidó kereskedők küldöttségét fogadta, akikkel *Szalóniki kereskedelmének fejlesztéséről* tanácskozott. *Kofinesz* kijelentette, hogy rövid idő múlva a szövetséges államok között *vámegyezség fog létrejönni*; azt mondta továbbá, hogy a *szalóniki kikötő nemsokára sokkal nagyobb lesz a pireusziniál*.

Belgrád: Napról-napra elkeseredettebb a hangulat Bulgária ellen, mert látni való, hogy egoisztikus törekvéseiben szövetségeit nem akarja kiélegetni. Ez a hangulat nyilatkozik ki a *Vecsérny Novoszty* mai cikéből, amely azt hangsúlyozza, hogy a csataldzsai vonalon csak akkor szabad Szerbiának a bolgárokat támogatni, ha a *füvevényelet egy szerb tábornok veszi át*, s Bulgária lemond *Szalónikiról*. Belgrádban úgy tudják, hogy a bolgár generálisszimusz *Konstantinápolyba* utazott, hogy *Kiamil pasával tárgyalásokat folytatson*. Vele ment *Ferdinánd király pénzügyi tanácsadója* is. Kedden este különvonaton érkezett *Konstantinápolyba Szavov generálisszimusz* s miután tanácskozott a nagyvezérrel, visszautazott a főhadiszállásra.

London: Minden ellenkező jelentéssel szemben tényként állapítható meg, hogy *Bulgária és Görögország között Szalóniki miatt a helyzet kiélesedett* és a bolgár kormány el van tőkelve arra, hogy ha újból ki is tör a háború, a görögök segítségét semmi esetre sem veszi igénybe.

Mit kíván Törökország?

London: A békekonzferencián ma *Resid pass* elnökölt, aki előterjesztette az értekezletnek a török ellenjavaslatokat. Ezeket a *balkáni megbízottak elfogadhatatlannak jelentették* ki, mire a törökök kijelentették, hogy újból ériatkezésbe fognak lépni kormányukkal.

A török követek által benyújtott ellenjavaslatok a következők:

1. *Drinápoly és a drinápolyi vilajet* a török birodalomé marad.
2. *Macedónia és Albánia* alakíttassék át autonóm fejedelemséggé, de a szultán szuverénitása alatt.
3. Az égei tenger török szigetei adassanak vissza *Kréta* kivételével. A kréti kérdés szabályozása a nagyhatalmak dolga lesz.

Orosz mozgósítás.

Berlin, december 28. A *Vorwärts-nek* jelentik *Pétervárról*: A poltavai és kárkovi kormányzóságokban elhelyezett 10. hadtestet január 3-án mozgósítani fogják. A hadügyminiszter behívta az 1907., 1908. és 1909. évi tartalékosokat s azokat a rendes katonákat is, a kiket már őszkor kellett volna hazabocsátani, tovább is fegyver alatt tartja. A 10. hadtest egy részét *Volhíniába*, az osztrák határra küldik. A készleteket mindenütt kiegészítik.

Az eltűnt ezredkassza.

— A tolvaj katona. —

Távirati tudósítás.

Szombathely, december 28.

Néhány nappal ezelőtt — amint megirtuk — megdöbbentő dolognak jöttek nyomára a szombathelyi ulánusok kaszárnyájában: kirabolták az ezredpénztárt s a tolvajok több mint harmincezer korona pénzt és értéket magukkal vittek. Hogy mikor, milyen körülmények között történt a lopás és ki a tolvaj, azt ebben a pillanatban még nem tudják.

Annyi bizonyosnak látszik, hogy a tolvaj csak katona lehet, még pedig olyan ulánus, aki az inspekción tiszti szobájában meg szokott fordulni. Azt a helyiséget ugyanis, ahol a pénzes kazetta van, csak egy ajtó választja el az inspekción tiszti szobájától. A pénztárszoba vaspántos ablakkal van ellátva s csak az inspekción tiszti szobáján keresztül közelíthető meg. Arra semmiféle nyom nincsen, hogy valaki az ablakon áthatolt volna be a pénztárszobába; a vaspántok és az ablak üvegei sértetlenek. A tiszti szobán át pedig csak katona juthatott a szobához, mert itt az ajtó előtt éjjel-nappal fegyveres poszt áll.

Megállapították, hogy az inspekción tiszti asztalának fiókjából, — valószínűleg mikor a tiszti éjeli vizsgálatot tartott a kaszárnyában — valaki ellopta a kasszakulcsot, kinyitotta a kazettát, kivette a pénzt és értékeket, becsukta a kasszát és a kulcsokat visszatette a tiszti asztaliókjába. Így történhetett meg, hogy napokig felderítetlen maradt a lopás. A pozsonyi hadtestparancsnokság hadbírói küldött ki ez ügyben, ki erélyesen nyomoz a tolvaj után és pedig a katonák sorában. Valószínű, hogy a tettes hamarosan kézrekerül.

Felszámoló temesvári pénztintézet.

Távirati tudósítás.

Temesvár, december 28.

A temesvári Pastoral Takaré- és Hitelintézet r. t. tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az intézet felszámolása felett döntött.

A közgyűlésen az igazgatóság, felügyelőbizottság és 651 részvény képviselőjében megjelent 73 részvényesen kívül Prokisch Ferenc, az Ország-Magyar Bank felügyelője és helybéli fiókjának főnöke, valamint Leszl Jakab, a Temesvári városi takarékpénztár r. t. vezérigazgatója vett részt.

A közgyűlés Rotariu Pál ügyvéd elnöke alatt nyugodt lefolyású volt. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után, a közgyűlés megnyugvással vette tudomásul azt, hogy az intézet helyzete a Temesvár-városi takarékpénztár r. t. által alaposan megvizsgált státusz alapján készült mérleg szerint annyira kedvező, hogy nemcsak a betevők és visszszámítoló intézetek, egy zavartalan nyugodt felszámolás esetében, teljes fedezetet nyernek, hanem a részvényesek is pénzüket nagy részéhez jutnak.

A közgyűlés elhatározta az intézet felszámolását, melynek keresztül vitelével a Temesvár-városi takarékpénztár részvénytársaságot bízta meg, mely azt közérdekből, költségmentesen magára is vállalta.

Felszámolóknak az intézet részéről Albu Kornél, Popp Valér, Plavosin János, Milutia Miklós, a Temesvár-városi takarékpénztár részéről

pedig Lindner Ármán, Leszl Jakab, Anheuer Ferenc, Krohn Ferenc és Telbisz Károly lett egyhanguan megválasztva.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A kiskereskedő drámát irt.

(Rémesen nagy siker. — Pikáns önvalótlomás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

A szép Alföld szívében, Kiskunhalason a mi nap helyi szerző darabját mutatta be Miklósy Gábor társulata. Helyi szerző, — ez mindig nagy és izgalmas dolog, hat még ha az illetőt Glück Ignácnak hívják és egyszerű kiskereskedő. Maga a színlap is bizonyos ünnepi meghatottsággal hirdette meg a darabot:

Bérletszűnetben szelvények nem érvényesek Glück Ignác nagyhatású társadalmi színműve.

Kiderült, hogy a darab — Szerelm és becsület — a címe, fényesen rászolgált az előlegezett bizalomra. Volt taps, virág, koszorú s ahogy a helyi lapok írják, az utolsó felvonás haldokló jelenete egyenesen megrendítette a közönséget. Szem nem maradt szárazon.

Ilyen kivételes sikernél elmaradhatatlan: a Szerző a darabjáról című utóhangja. Megkértük tehát Glück Ignácot, a diadalmas drámaíró, nyilatkozzék. Szerző terjedelmes átiratban megírja egész élete történetét, majd arról beszél megindítóan, mi inspirálta darabja megírására.

Három évvel ezelőtt megismertem itt egy nagyértékű, kiválóan ügyes és szerény árvaleányt, kit szívem mélyéből és önzetlenül megszerettem. Két évig menyasszonyom volt és én voltam a legboldogabb a világon, de a sors másképp akarta, mint menyasszonyom. Lelke még jobban összeforrott az enyém-mel, az esküvőt a viszonyok miatt megszűnt időre terveztük, négy héttel az esküvő előtt, mikor már a pillanatokat is számítottam, hogy isten és ember előtt enyém lesz az a lény, kit úgy szeretek, jelentéktelen dolog miatt incidensem volt menyasszonyom nővérével, az esküvő elmaradt, a leány bizonytalannak látva jövőmet, magára hagyott, nagy lelki fájdalommal tehát láttam magam előtt az önzést még az emberiség legszentebb érzelménél is, láttam, a küzdő ember mennyire lesz értéktelen még az előtt is, ki önzetlenül szereti, leszűrtém a tanulságot és a már történtek előtt készülő színdarabba belevittem életem megtépázott, meg nem értet lelki világát is.

E lírai önvalótlomás után elmondja darabja tartalmát, mely izgalmas és érdekfeszítő.

Banet nőtlén kereskedő csőd előtt van. Blau Gábor gazdag házassággal igyekszik menteni, de hiába, mert ő Irén, a szegény templomszolgá leányát szereti. Banet egy uzsorástól kér segínyt, ki ridegen visszautasítja. Banet az uzsorást elkergeti, Várady ügyvéd kész a mentésre, de Jolán, Banet nővére becsülete árán, mibe a kétségbeesett nővér már bele is megy, de a kellő pillanatban megérkezett a fivér, fegyvert fog a csábítóra és istenre bizzák az özvegyek és árvák ügyét. Irén egy hatásos jelenetben megvallja apjának, hogy Banetet nem szereti, mert Györgyöt, a keresztény hivatalnokot szereti, mivel apja bizalmas együttesben meg is lépi. Később Áron és Banet egy fürdőhelyen találkozva, kérnek a visszatérésre, de Jolán bűnbánóan csak akkor tér vissza, mikor Banet halálos beteg lett.

Ugy adtuk a levelet, ahogy a szerző megírta. Drámai fordulataival, színeivel és az élethez tapadó realizmusával. A darabot nem ismerjük, de ez az irásban tett önvalótlomás garancia arra, hogy Kiskunhalas határain túl is honorálai fogják végre a kereskedő-drámaíró nemesebb ambícióját. Lehet, hogy Glück Ignác meghódítja a félvilágot.

Szüretelnek a nagybankok.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, december 28.

Két nap mulva közzéteszik a nagy pénztintézetek szokásos újévi publikációikat, amelyekben beszámolnak az elmúlt esztendő üzleti eredményéről. Ezek a visszapillantások egyéb években sem szokták a teljes valóságot feltárni, mert gyakran elhallgatnak bizonyos nagy nyereségeket és eltitkolnak szenvedett veszteségeket is. Az igazságnak ez az elleptezése végeredményben az úgynevezett titkos tartalék képzésére szolgál, amely a legsajátosabb találmánya a banktechnikusoknak, mert titkos, dacára annak, hogy mindenki tud róla. Ezeknek a titkos tartalékoknak az idén igen nagy szerep jut. Egy részük óriási módon meg fog duzzadni, másik részük fájdalmasan le fog soványodni. Meghízuak azoknak a bankoknak a látnis tartalékai, amelyek a roppant drága kamatláb folytán annyit keresnek, hogy ezt egészében kimutatni elég szemérmesek. Megfogyatkoznak pedig azoknak az intézeteknek a rejtett rezervái, amelyeknek az értékpapírok árcsökkenése nagy veszteségeket okoztak. Ez utóbbiak a folytonos és fokozatos fejlődés látszatának fentartása végett a veszteségeket rejtett tartalékaikból fogják fedezni, de a mérlegben kimutatni alig lesznek hajlandók.

Budapesten a bankvilág hihetetlen csökönnyességgel ragaszkodik az osztalék állandóságának és a fokozatos fejlődés elvének a dogmáihoz. Kevesebb osztalékot fizetni, mint az előző évben: ezt a budapesti nagy bankvezér szegénynek, a presztízs megcsorbulásának tudja és épen ezért már most is biztosra vehető, hogy a legnagyobb intézetek dacára részvényeik nagy áresésének, nem fognak kevesebb osztalékot fizetni, mint tavaly. Sőt a vezető bankokra nézve ezt ma már teljes bizonyossággal közölhetjük is.

Egy hatalmas bankvezér sem fog élni a kedvező alkalommal, hogy az osztalékot arányba hozza az árfolyammal, azaz leszállítsa a múlt évi osztalékot. A bankrészvények utóbbi időben észlelhető nagy árfolyamemelkedése már erre vezető vissza.

Igaz, hogy a nagybankok üzletmenete ezt az osztalékot lehetővé is teszi, mert dacára a kétségbeesett pénzügyi viszonyoknak, helyesebben épen ezek folytán, a nagybankok a kamatszámán rengeteg pénzt keresnek. Nagybankjaink ugyanis évtizedek óta nem éltek oly nagy kamatlábon, mint az idén, a pénzdrágaság esztendejében. Saját tőkékkel megkeresték a kamatszámán a 6% ot, az idegen tőkékkel pedig a szokásos 1—1 1/2% margó helyett 3 és még több százalékot. A kamatszámák többlete tehát normális esztendőkhöz képest alighanem 40—50 százalékra rug, amely rengeteg milliókra rugó többlet bőséges kárpótlást nyújt az értékpapírtárca árfolyameszkökenéséért és a jutalékok és szindikátusi nyereségek apadásáért. Sőt még a betétüzlet terén is a nagybankok hasznát látták a válságnak. Igen sok betető ugyanis kivette pénzét a kis és középintézetekből és betette a nagy, hatalmas, teljes bizalmat élvező pénztintézeteknél. Ugy, hogy a nagy intézetek betétállománya tekintélyes emelkedést mutat akkor is, amikor a takarékbetétek elvonása sok intézetet megrendített.

A nagybankoknak tehát ezidén is rekordmérlegeik lesznek. A rettenetes válságban csak ők aratnak. Szép időben, avagy viharban, verőfényes napsugárnál, avagy téli fagyban egyaránt virul a buzájuk. Minden nekik van, minden nekik gyümölcsöző. A tölkekonzentráció lebirhatatlan ereje már nálunk is dolgozik. Nagybankjaink azok, amelyek hazánkat a modern kapitalisztikus gazdálkodás világát átfogó szervezetébe bekapcsolják.

HIREK.

Rabtámadás egy aradi urinó ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

E esztendőben belül harmadszor kerül nyilvánosságra olyan elszomorító és szégyenletes eset, amely Aradváros belső területén, népes utcán, nappalirőket támadnak meg elvetemült emberek és tetteiket még kézrekeríteni sem lehet, mert ics a közelben rendőr. A múlt esztendőben a pannoni-köruton, tavasszal a Boros Bénétiéren, most a Schweidel József utcában történt ilyen aránytalan.

Pétkén délután öt óra tájban a Schweidel József lakói hangos segélykiáltásokat hallottak az utcáról. A házakból kisiető asszonyok — jobbárdé után hatig dolgozó hivatalnokok, munkások hnak arrafelé — a szürkületben valami dularogot láttak. Odajették, néhány arra járó férfi is utatkozott, mire a du'akodó: egy magas, sony fiatalember kalapját szemébe huzva elfutott Magyar-utca felé. *A sáros földön felíg eszméletben állapotban egy uri külsejű nő hevert, akit napebezen felélesztettek.*

A késgbeesett és a kiállott réműlettől beszélni so tudó urinó annyira rosszul volt, hogy bevezette az egyik házba, ahol hosszú idő múltán annya magához tért, hogy elmondhatta a vele törtéket. Amint a Schweidel József utcába befordultgy magas fekete fiatalember csatlakozott a nyába. A nagy sár miatt nem tudott a másik oldra áttérni gyanus üldözője elől, ez pedig a nélen utcában egyszerűen kitépte a kezéből a ridült, amelyben néhány korona ezüstpénz volt. Az urinó sikoltozni kezdett, ridikülje után kapo és azt vissza akarta venni. A támadó erre egyszerűen a földre teperte és fojtogatni kezdte és csak az idejében történt közbelépésnek köszönhető hogy súlyosabb baj nem érte.

Igy midta el a Schweidel József utcában törtéket az Aradi Közlöny szerkesztőségében Kovács Antl, az egyik szemtanu, aki előadásához hozzátete még azt is, hogy rendőrt az egész idő alatt se a Schweidel-utcában, sem a környékén nem lehetett találni, aminthogy napokon keresztül nem is jár rendőr azon a tájékon.

Eltűnt kereskedő.

(Háromsz ezer koronás fizetésképtelenség.)

Saját tudósítónktól.

Budapest, december 28

Budapest a Bálvány utca 18 ik számú házban székelő éizedeken át az Európa-szerte ismert és nagy hitelt élvező *Depanzer Giovanni* gyarmatárunkereskedő-cég. A jóhangzásu, olasz nevű cég tulajnosza *Neumann Mózes* volt, akinek még két így városban volt fiókja. Így Triesztben szardínia gára, Capo d'Isztriában pedig déligyümölcs- és kvé-expoziturája. *Depanzer Giovanni*, vagy ha joban tetszik *Neumann Mózes* néhány nappal eelőt eltűnt a fővárosból. El se bucsuzott hitelezőitől. Másnap, ahogy *Giovanni-Neumann* felült gőzörsre, ügyvédje bejelentette a hitelezőknek a cég fizetésképtelenségét.

A hír óriás-konsternációt okozott a keresdelmi világban, e főleg a hitelezők között. Az érdekeltek serep megrohanta a Bálvány utcai nagykereskedést, de a főnököket már biába keresték. Az üzletvezető kijelentette a hitelezőknek, hogy az üzletet le foja zárni, mert a cég teljesen fizetésképtele. *Neumann* ügyvédje *Radványi Manó dr.* ezt modta:

— Ügyfelema súlyos közgazdasági válságnak lett az áldoata. Néhány héttel eelőt a triezsti s a budapesti bankok, mintha csak öszszebészáltak volna, egyszerre egy napon — mond

ták fel a cég hitelett. *Neumann* ebben az időben háromsz ezer koronával tartozott a bankoknak, erre az összegre azonban teljes fedezet van. *Neumann* ugyanis számlaköveteléseit számította le a bankoknál. Az öszszel magánhitelezőknek hatsz ezer koronával tartozott a cég, ez azonban leolvadt háromsz ezer koronára.

Arra a kérdésre, igaz-e, hogy az áruaktárban mindössze csak három ezer korona értékű áru van, az ügyvéd így felelt:

— Ezt nem tudom. Annyit azonban mondhatok, hogy a bankoktól husz százalék visszkövetelési igényünk van. Ez a hitelezők. Az sem igaz, hogy *Neumann* a triezsti szardínia gyárat eladta. De ha a hitelezők ilyen híreket terjesztenek s tényleg kiméltlentül lépnek fel, úgy azonnal megkérem a cég ellen a csődöt. Ez pedig súlyos károkat okozna nekik.

Ezzel szemben a hitelezők határozottan azt állítják, hogy *Neumann* az utolsó hetekben háromsz ezer korona adósságot csinált. Hogy az érkezett árukat s a kapott pénzeket hova tette, rejtelety előttük. Ma estére a hitelezők megjelentek a Szabadság-kávészban, ahol megbeszéltek a teendőket.

— Vidéki előfizetőink szives figyelmébe. *Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naplóra az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben, dúsabb tartalommal és díszesebb kivitelben jelent meg és az Aradi Közlöny minden előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs. — az eszében is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékul kapja. Minden új előfizető, aki január hó 1 vel negydedéni előfizetéssel lép az előfizetők sorába, ajándékul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naplóját az 1913. évre.*

— Változás a főispáni karban. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Haller János* grófot, *Maros-Torda* és *Udvarhely* vármegyék, valamint *Marosvásárhely* szabad királyi város főispánját e főispáni állásaitól saját kérelmére fölmentette és kitűnő szolgálatai elismerésül a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. *Maros Torda* főispánjává *Szász József*et, *Alsó-Fehér* vármegye főispánját, aki megmarad az állásában is; *Udvarhely* vármegye főispánjává *Ugrom János* volt főispánt és *Marosvásárhely* város főispánjává *Bernády György dr.* marosvásárhelyi polgármestert nevezte ki a király.

— A parlamenti órség szervezése. A *Neues Wiener Tagblatt* jelenti: Ó felsége ma szentesítette a parlamenti órség felállításáról szóló törvényt. Ennek következtében új év után hozzálátnak a parlamenti órség megszervezéséhez. A szentesített törvény a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

— *Khuen-Héderváry* fia — fősolgabíró. *Sopronból* jelenti: A nemrépiben installált győri főispán *Szodfriedt József*, ifju *Khuen-Héderváry Károly* grófot, a volt miniszterelnök fiát, Győr vármegye tiszteletbeli fősolgabírájává nevezte ki. Az ifju *Khuen* gróf tehát ugyansbban a megvében kezdi meg közpályáját, amelyben eelőt 38 évvel atyja tette első lépését a közéletbe.

— *Görgei* állapota. *Budapestről* táviratozzák: *Görgei* tábornok állapota egyre javul. A beteg tábornok az éjjelt nyugodt alomban töltötte és reggel reggelijét jó étvágygyal költötte el. Kilen órákor megie'ent a kezelőorvosa, amikor is a hőmérséklet 37 fok volt. Félórával később a tábornok fölkel, karosszékében ülve olvasta az újságokat és látogatókat is fogadt.

— *Hadgyakorlatok* télen. *Bécsből* táviratozzák: A jövő évtől kezdve a téli hónapokban is tartanak fegyvergyakorlatokat még pedig helyőrségenként és szabad katonai táborokban. A harcászati gyakorlatok a téli hónapokban is harcszerűek lesznek s a hadvezetés gondoskodott meleg ruhadarabokról a legénység számára, sőt prémeket is szerzett be.

— *Hatvany-Deutsch Sándor* báró házassága. *Budapestről* jelenti: Ma délelőtt fél tizenegy órákor a VI. kerületi anyakönyvvezető hivatalban érdekes esküvő történt. *Hatvany-Deutsch Sándor* báró főrendiházi tag, aki a napokban töltötte be 60. évét, feleségül vette *Amberg Ottiliát*. Tanuk voltak: *Ormódy Vilmos*, főrendiházi tag és *Briüll Ignác dr.*, az ügyvédi kamara elnöke. A házasságkötést *Gellért Ignác* helyettes anyakönyvvezető végezte. A hölgy, akit ma *Hatvany Sándor* báró hitvesévé tett, *Hernádi Mór* budapesti középiskolai tanárnak 32 éves özvegye. Az új báróné rendkívül szép, kellemes és művelt hölgy, aki nagy intelligenciája révén a lipótvárosi társaságokban élénk szerepet vitt. A férje mintegy 13 évig lakott Budapesten, de középiskolában alig néhány évig tanított. Kisebb magánvagyonából és tudományos írásából tartotta fön nejét és önmagát. *Amberg Ottilia* mintegy 12 évi házasság után vált özvegyggyé s azóta állandóan a fővárosban élt. Egy előkelő estélyen ismerkedett meg *Hatvany Sándor* báróval, aki rendkívül megszerette a kiváló tulajdonságokkal bíró hölgyet. Néhány hónappal eelőt föltűnés elkerülésével eljegyezte, ma pedig hitvesévé tette a tanár özvegyét.

— *Plébános-választás.* *Temesvárról* jelenti: *Trailla György* temesvári gör. kath. esperes-plébános öröke hétfőn kerül betöltésre. Nyolc pályázó közül fog választani a városi közgyűlés. A nyolc pályázó névszerint *Hoza Miklós* resicabányai plébános, *Pop István dr.* jezvini plébános, *Munteán György* nagykomlósi esperes-plébános, *Zsivánka Mihály* petrományi plébános, *Fabián Miklós* nagykostélyi plébános, *Radu Agoston* varasdi lelkész, *Pópa József* alsózorlenci lelkész és *Migia Carithon* nagyági lelkész.

— „Mindig katolikus emberrel.“ *Strassburgból* jelenti: Az itteni egyetem két bölcsészeti tanszéke egyikének újra való betöltésénél nagy differenciák támadtak az egyetem és a kormány között. A kormány titkos szerződésben arra kötelezte magát, hogy az egyik tanszékét mindig katolikus emberrel fogja betölteni. Ez a titkos szerződés a kormány és a strassburgi püspök között jött létre. A mikor az egyetem a kinevezésre vonatkozó javaslatát előterjesztette, a kormány ezt minden megokolás nélkül visszautasította és a tanártestület csak most nyert tudomást a titkos szerződés létrejövételéről. Az egyetemi körök ezt az eljárást az egyetemi jogok kijátszásának mondják s e miatt általános az elkeseredés.

— *Csernoch János* levele az aradi aut. kat. körhöz. Az aradi aut. kat. kör *Csernoch János*hoz, volt csanádi püspökönöz hercegprimássá történt kinevezetése alkalmaól üdvözlő levelet intézett. Az új hercegprimás a következő szívelyes sorokkal válaszolt: „Az autonóm katolikus kör Tisztelet Einökségének arad. Az aradi autonóm kat. kör szives üdvözetlet és jókívánatait hercegprimássá történt legtegyelmesebb kinevezetése alkalmából hálás szívvel vettem. Mint volt fópásztoruk jól ismerem a katolikus körnek fontos hivatását és áldozatos munkáját s azért ezentul is szeretettel figyelem a körnek életét, amelyre a jó Isten áldását kerem. Kalocsa, 1912. december 17. *Csernoch János*, legkegy. kinev. hercegprimás, esztergomi érsek.“

— *Hetvenegy bolgár kalandja.* *Szabadkáról* jelenti: Ma a vasuti állomáson *hetvenegy* bolgár munkást tartóztatott fel a rendőrség, akik *Budapestről* jövet hazájukba akartak utazni. A munkások az amerikai *Bilbao* városban dolgoztak, *Newyorkban* szálltak hajóra és *Budapesten* át utaztak *Szabadkaig*. Már a beszállaskor *Budapesten* kellemetlenségük volt, mert a jegyvizsgáló kaulaznak nem tudták felmutatni a vasuti jegyet. Azt mondták, hogy *Newyorkban* egy utazási irodában negyvenhárom dollárért egész *Szofiaig* váltottak jegyet, de ezt a hajón elvették tőlük. A rendőrség azt hiszi, hogy a munkásokat a jegyiroda becsapta.

— **Mi történt hát Prochaskával?** Gyermekekori szép emlékek birodalmába tartozik a „Rontó Pál kalandjai szárazon és vizen” című könyv. Mennyi minden, milyen csodálatos, hátborzongató történik az az a Rontó Pállal: vízbe fullad, fáról lezuhán, hegyről legurul és a végén nincsen kutyája baja sem. Ilyen Rontó Pál-féle hőssé alakul lassacskán képzeletünkben a prizrendi konzul, Prochaska Oszkár alakja. Se vége, se hossza nincsen azoknak a változatos borzalmaknak, amelyeken a derék konzul a hír szája keresztülvitte. Ott kezdődött a dolog, hogy Prochaskát egyszerre elzárták a Prizrendet meghódító szerbek. Két nappal utóbb az eljárást ismeretlen hírforrások súlyos testi sértéssé változtatták át: az a hír terjedt el, hogy Prochaskát szerb katonák megsebesítették, bajonettel döftek az oldalába, esetleg a hasába. Rövid, de változatos szenvedés után, miatt a bajonett-szurások handzsárdőfésé, kardvágássá alakultak át, a szerencsétlen konzul valamelyik bécsi lap hasábjain meg is halt. A külügyminisztériumot se a bebörtönözés, se a megsebesítés, se a halál nem indította közlékenységre, se meg nem erősítette, se meg nem cáfolta a híreket. Jogában áll még a mai napig is mindenkinek olyannak elképzelni Prochaska sorsát, amilyennek csak akarja. Mert közben *Ede* konzul megjárta Prizrendet, vizsgálatot tartott Prochaska ügyében, jelentést is tett utjáról. Ezt a jelentést olyan bőven nyilvánosságra hozták, hogy mindent meg lehet tudni belőle, csak azt nem: mi történt tulajdonképen Prochaskával. Igaz-e, hogy székéhez kötötték és így inzultálták; igaz-e, hogy szerb tábornokok arculverték, igaz-e, hogy . . . hogy megoperálták? Ez sem igaz, az sem igaz, mondja erre a bécsi Ballplatz cáfolómasinája. A sok cáfolat után most végre jött Issa Hamun Ali a konzul kavaszja és hitelesen elmondta: a szerbek gyilkoltak, raboltak, nőket fertőztek meg, csak épen Prochaskát nem bántották. És ezt a borzalmasan regegyes történetet is megcáfolja a külügyminisztérium: ez sem igaz. — **Mi történt tehát Prochaskával? Bántalmazták? Nem igaz. Nem bántották egy ujjal sem? Nem igaz. Talán nem is igaz, hogy van a világon Prochaska nevű konzul...**

— **Életunt magánzónő.** Ma délután morfiummal megmérgezte magát *Ruzsa* Endrének született Lázár Teréz magánzónő. Aradon, a Kápolna-utca 2. számú házban öt szobás lakásban lakott. A mentők a belső sérüléseket szenvedett asszonyt a kórházba szállították és az orvosok gyomormosást alkalmaztak rajta. Állapota komoly, de valószínű, hogy megmenekül. *Vidéky* Gusztáv ügyeltes rendőrtiszt megjelent a kórházban, hogy kihallgassa az öngyilkost, de ez minden választ megtagadott. *Ruzsáné*, aki egy nagyváradai hárpitos felesége, néhány év óta lakik elváltan az urától Aradon. Előbb kávéházi felirónő volt, majd nőikalapüzletet nyitott, volt boy irodája is. Az asszony utóbbi időben varással tartotta el magát, lakását pedig aradi uraknak albérletbe adta. Tegnap levelet írt egy aradi uriembernek és bejelentette neki, hogy életunt és öngyilkos lesz. Ma beváltotta a fenyegetést.

— **Déva — a kártyafészek.** Déváról jelentik: Déván, mely évek óta valóságos *hírhedt kártyafészek*, az utóbbi időben veszedelmesen elharapózott a hasádkártyázás. Számos tisztviselőnek igen nagy kártyaadóssága van. A rendőrség most szigorú eljárásra határozta el magát a hasádjáték kiküszöbölésére. A rendőrség egyelőre titokban tartja taktikáját, hogy eljárása annál sikeresebb legyen. Állítólag a kártyázó hivatalnokok feleségei küldöttségileg kérték meg a főispánt, hogy akadályozza meg a kártyaüzletet.

— **Automobil katasztrófa.** Bécsből jelentik: Ma este az *Aspang* vasút-állomásán a töltséről egy automobil a vasúti sínekre futott. A bentlők, egy ur és egy hölgy, valamint a sofőr, akiknek személyazonosságát még nem tudták megállapítani, súlyosan megsebesültek. Az autó felrobbant és elégett.

— **Botrányok egy szerb hitközségben.** Szabadkáról jelentik: *Grigorovics* Milivoj dr. szabadkai ügyvéd, konzisztórium ügyész ma megjelent *Manojlović* Vaciszláv görög keleti szerb hitközségi elnökkel és felszólította, hogy adja át a hitközség levéltárát és kulcsait, miután a hitközség autonómiáját felfüggesztették. *Manojlović* megtagadta a kért tárgyak átszolgáltatását. Az ügyvéd erre a rendőrséghez fordult, ahol felmutatta a szerb egyház autonómiáját felfüggesztő királyi rendeletet és karhatalmat kért maga mellé. A rendőrségről *Grigorovics* Alapi István rendőrkapitány kíséretében újból *Manojlović* házához ment és a rendőrkapitánynyal együtt ismételte felszólítását. A hitközségi elnök ezután annak a kijelentésével, hogy csak az erőszaknak enged, kiszolgáltatta a kulcsokat és az egyházi archívumot. A konzisztórium ügyész mindent átvett s azután kijelentette, hogy az eddigi szerb plébánost állásából elmozdítja, a királyi rendelet alapján él jogával és *Dimitrievics* Alexát nevezi ki plébánosná.

— **Valótlanság.** Egy aradi lap karácsonyi számában azt közölte, hogy *Hofman* Jenő battonyai járási számvevő ellen föltöttes hatósága *fegyelmi* vizsgálatot rendelt el, mert ő terjesztette el a nyáron ama hírt, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös nem jön le a mezőhegyesi nagyvaskorlatra. Kérdést intéztünk ez ügyben *Petrović* Mihály battonyai főszolgabíróhoz, aki a következőket mondta:

— Az a karácsonyi cikk elferdítette a tényeket: *Hofman* ellen nem indult fegyelmi vizsgálat, hanem fegyelmit megelőző vizsgálat, amelynek végzetével vagy elrendelik a fegyelmit, vagy pedig megszüntetik, amint az adatok vagy terhelők, vagy pedig rehabilitálók rá nézve. Az utolsó kihallgatás ez ügyben még októberben történt, azóta semmiféle intézkedésről nem tudok.

Egyet mond a battonyai főszolgabíró. Amiből világos, hogy *Hofman* ellen nincs fegyelmi vizsgálat folyamatban. Ha *Hofman* hibát követett el, akkor már októbertől fogva mostanig elrendelték volna a fegyelmi eljárást.

— **A katonaszabadítók.** Nemrégiben megemlékeztünk *Bodor* Sándor budapesti katonaszabadító őrmester viselt dolgairól, aki nagyobb összegért arra vállalkozott, hogy a behívott tartalékosokat kimentse a katonai szolgálat alól. Ma délután hasonló manipuláció miatt két embert kísérték a budapesti főkapitányságra. Az egyik *Güntner* János Murányi utcai kocsmáros, akit egy fővárosi hivatalnok jelentett föl, mert őrmester korában száz koronát kért tőle és ezért hajlandónak mutatkozott arra, hogy a tisztviselő fegyvergyakorlatát elintézi, úgy, hogy nem kell bevonulnia. A hivatalnok átadta a pénzt, de az őrmester nem tudta ügyét elintézni és pénzt sem adta vissza. A másik katonaszabadító *Mérő* Sándor, aki még most is őrmester Komáromban, ahonnan ma kísérték át a budapesti főkapitányságra. Mérőnél megmozgatásakor tizennyolcezer koronáról szólt takarékpénztári könyvet találtak, azonkívül még, mint mondotta, nagyobb ingatlan is van. Elmondta, hogy a fegyvergyakorlatra való behívásoknál kedvezésben részesítette azokat, akik megfizették és azt is megvallotta, hogy vagyont ebből szerezte. A főkapitányság mind a két embert átadta a katonai hatóságnak.

— **Lopás Hunyady gróf kastélyában.** A karácsonyi ünnepek alatt értékes ékszerlopás történt a soborsini Hunyady grófi kastélyban. *Hunyady* Károlyné grófnő szobájából még eddig ki nem derített módon eltűnt egy ötszáz koronát érő briliáns fülbevaló, amely szabadon hevert egy asztalkán. A lopás ügyében a soborsini rendőrség nyomoz, de még nem sikerült kideríteni a tolvajt, aki valószínűleg a házi viszonyokkal ismerős egyén.

— **Köszönetnyilvánítás.** A császárs kir. 33 ik gyalogezred zenekara által az aradvár vöröskereszt fiókegyelet javára *Braun* Gusztáv és a nagy-lelkű ajánlata folytán a Fehérek Kereszt-azálló likertjében folyó hó 21-en rendezett hangversenyek alkalmával felülfizettek: A csász. és kir. 33 ik gyalogezred tisztikara és családtagjai 100 koronát, S. 50 koronát, *Ottenberg* Tivadar 40 koronát, *Mó* György dr. főorvos, báró *Bánhid* Antalné, *adowsky* Gusztáv és neje, *Neuman* Alfrédné, *Goldschid* Sándor, Aradi Polgári Takarékpénztár 20—20 koronát, *Ersatz* Kader der Unterabtheilung des 3. Haren Regiment, *Natland* Bernát, *Mandl* Vilmos, *Fodor* Gyuláné, *Vajda* és *Montag* 10—10 koronát, *Kriapin* József, *Jombart* Lajosné, *G. A.*, *Schreyer* Vilr, *Resch* tábornok, *X. X.*, *Berger* N. 5—5 koronát, *sch* Mór dr., *Rozsnyay* Lovérek 4—4 koronát, *Winer* báró főhadnagy 3 koronát, *Zelner* Sándor és neje *Szántay* Béla és *Szakolczay* Lajos 2—2 koronát. Ebből a díjakból befolyt 88 korona, összes bevétel 5 korona. Az aradvárosi vörös-kereszt fiókegyelet úgy felülfizetőknek, valamint a katonai hatóságoknak, a titkárnak, a pénz beszédésénél közreműködött hölgyeknek és uraknak, a zenekar vezetőjének, *Braun* Gusv és ne-jének és a nagy közönségnek közreműködésükért és adakozásukért nálas köszönetét fejezi ki aradvárosi vörös kereszt fiókegyelet nevében *Wadowsky* Gusztávné elnök. — Az izr. népkönyv részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: *Sjó* Pálné 20 koronát, özv. *Kell* Dávidné, *Éles* Gé. dr., dr. *Székely* Inigóné 10—10 koronát adományozott. Ezen jótékony adományokért ezután mond köszönet az elnök. — A védasszonyi tisztelet a jövő éven *Abel* Zsigmondné, *Holländer* Ignácné és dr. *Vágvölgyi* Lajosné urnók fogják ellátni.

— **Öngyilkosság a vonaton.** A sobi szolgabíró értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Vác* és *Garamkövesd* között a keleti vonat egyik második osztályú fülkéjében egy harminchárom éves urinő agyonlőtte magát. A rendőrség az azt hiszik, hogy az öngyilkos valóban azonos azzal az urinővel, aki e hónap 20 án nyulaférvárról eltűnt. Az öngyilkosról közölt emlékirataiban ugyanis teljesen ráillik az eltűnt urinőre, aki távozása előtt nagyon izgatott volt és már régebben az öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Az öngyilkos nevét nem tudják.

— **Kém, vagy turista.** *Veszprémből* jelentik: *Városlődön* a rendőrség ma startóztatott egy turista öltözetű idegent, aki tanácsosan rajzolta a terepet. Kihallgatásakor a mondotta, hogy *Bartok* Károlynak hívják, mérői szerkeszt továbbá a *Naturfreund* egyesület igazgatóját találták nála. Kijelentette, hogy nem kém, hanem bécsi gyári munkás.

— **Háborúság a vallási szítség miatt.** *Sankóból* jelentik: *Grosswirth* asony, aki tavaly egy szentirási tekercset adományozott az izraelita hitközségnek, pörbe keverett a hitközséggel és kérte a bíróságot, hogy foglalja le a tört. Mikor a hatóság emberei elvitték templomból a szentirást, a tömeg meg akarta incselni *Grosswirth* at, aki egy pincébe menekült és huszonegy óráig tartózkodott ott. Csak erős csendőri fedezet mellett tudott lakására menni.

— **Szökés a fogdából.** *Tassódról* táviratozzák: Az elmúlt éjszaka két elirt katona megszökött a helyőrségi fogdából. *Esch* és *Schieszler* a két szökevény, akiknek sikerült callajuk ajtaját feltörni és a sötétben elmenekülni. A szökevényeket csak ma reggel vették észre. A katonai és polgári hatóság erélyesen nyomoz a rejtélyes szökési ügyben.

— *Neumann* M. uri szab. cs. és kir. udvari és kamarai szállító férfi-fiu- és leánykaruha telepe Arad. Elismert jobb minőségű árú. Külön osztály mértékzerint megrendelésekre. 5111

— **Baleset.** *Szász* Géza aspiszmos, aki az ügyvezetői palota építkezésénél dolgozik, ma a téglafalhoz gép láncszemei közé nyúlt és a mozgásban lévő készülék eltűnt három ujját. A kórházba szállították.

— **Zene a Hungária Kávéházban.** Szilveszter estélyén *Kolozsvár* legelső egyen zene-kara játsszik *Puskás* Béla prizás vezetésével a Hungaria kávéházban.

— **Iparosok figyelmébe.** Végre sikerült megoldani, hogy nemcsak az állami hivatalnokok jövője legyen biztosítva, hanem az iparosok is legyenek nyugdíjképes emberek. Az aradi ipartestület e célból az összes bel- és külföldi nyugdíjintézményekhez fordult ismeretből könyvecskéért, melyeket összesen azonosítva, a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézetnek nyugdíjfeltételeit a legjobb és legolcsóbbnak találta, miért is felkérjük az iparos urakat, saját érdekükben iratkozzanak be a nyugdíjintézménybe. Bővebb felvilágosítással, valamint alapszabálytal szívesen szolgál az aradi ipartestület, valamint a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet aradi vezérigazgatója Hunyadi-utca 1. szám. Ezen nyugdíjigazosítást bárki is igénybe veheti 7593

— **Japán dísz tárgyak lakkaszták, kávé és tea-készletek** *Kotányi János paprika lerakásában Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3.*

— **Köszönet.** Boldogult férjem elhalálása alkalmából annyi oldalról részesültem vigasztaló részvétben, hogy képtelen vagyok egyenként megköszönni, miért is ezuttal fogadják hálámat mindazon rokonok, jószív barátok és ismerősök, kik nehez napjaimban vigasztaló részvétükkel feleltek. Zám, 1912. december 24. Özvegy Kormos Adolfné.

— **Modern ékszerek, műtővös tárgyak** nász, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivó-készletek ezüstből, világhírű gyártmányú órák szolid árban beszerezhetők *Igaz Sándor első-rangu ékszerész-nél Arad, Andrássy-ter, Minorita-palota. Telefon 821.*

— **A t. kereskedelmi- és irodai alkalmazottak figyelmébe.** Értesítem t. keresk. és irodai alkalmazott urakat, hogy január hó elején új esti könyvelési tanfolyamokat nyitok, a hol a mérlegképes kettős könyvelés teljesen gyakorlati alapon három hó alatt elsajátítható. Tandíj havi 10 kor. Ugyanott oktatás gépirásban, gyorsírásban és keresked. számtanban. Beiratkozások mindennap a Ziffer féle írógépvállalatnál, Andrássy-ter 21. — *Engel Mór, tanfolyamvezető. 8136*

— **Smyrna munkák a legjobb anyagból,** három kivitelben, eredeti stilszerű mintákon. *Női kézimunka különlegességek, a legcélzerűbb és legjobb kivitelben. Himző anyagok és kelték, rövidárú, harisnyák, keztük, szalagok, csipkék csak a legjobb minőségekben. Scherhag H. és fia cégnél, Hermann-palota, Telefon 941.*

— **Legcélzerűbb karácsonyi és újévi ajándékok** üveg, porcellán, kizhazasítási cikkek, lampa- és díszműtáru tárgyakban feltűnő olcsó árban kaphatók *özü. Süttő Józsefnél üvegkereskedésében Forrai-utca 2. 7088*

— **Ingusz I. és fia géperőre berendezett dobozgyára** Arad vár katonai fegyház. Készít mindennemű dobozokat.

— **Elegáns női táskák, pénztárcák, utazó-készletek, manikűrök, fésűgarnitúrák, illatszerek, játékszerek és más ajándéktárgyak** nagy választékban *Hegedűs Gyula cégnél Andrássy-ter 16.*

— **Karácsonyról visszamaradt több száz doboz divatos levélpapír minden elfogadható árban kapható** *Kerpelnél.*

— **5 perc alatt megszüntet mindenféle köfájást** egy eredeti Kárpáti-féle tojófájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János gyógyszerárban Arad, soros Béni-ter. 7081*

— **Fizetésképtelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését** elvállal „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— **A világhírű Tetra higiénikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár** *Scherhag H. és Fia cégnél — Hermann Palota. Gyári árak. Telefon 941. 5101*

— **Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét az Assalós Sándor-utcai Csispekáruháznak** mai számunkban közzétett meglepően érdekes hirdetésére.

— **Értesítés.** Nagydíjű közönséget tisztelttel értesítem, hogy az Atzél Péter-utca 8. szám alatt volt kárpitos és díszítő műtermemet *Deák Ferenc-utca 37. (hátsó udvarban) helyeztem át További szíves támogatást kérek tisztelttel Varga János. 7776*

— **Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk** *Fischer Mór üveg és lámpaárú cégnél* mai hirdetésére.

— **Ha igazán olcsón óhajtja karácsonyi és újévi ajándéktárgyait beszerezni,** forduljon *Pichler Sándor könyv és papírkereskedéséhez Arad, Szabadság tér 1. Telefon 308. 7981*

— **Újévi levelezőlap ujdonságok** *Kerpelnél.*

— **Legdivatosabb névjegyek** *Kerpelnél.*

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok.** Telefon 816.

TARKASAGOK.

(Emlék az öreg háztulajdonosnak.) Nemrégiben meghalt egyik aradi háztulajdonos. Vagyonát fia örökölte, akiről minden rosszat elmondhatnának a rágalmazók, csak azt az egyet nem — hogy pazarló lenne.

A mulkor a boldog örökös egyik barátjával találkozott. Beszélgetés során a boldogult háztulajdonosra került a sor.

— Tudod — mondta az örökös — nagyon szeretném az öregem emlékét megőrkíteni úgy, hogy a lakók mindig emlékezzenek rá. Csak nem tudom, hogyan csináljam.

— A dolog egyszerű. Most a februári negyedben engedd el minden lakó bérét s ők mindig hálással fogadják az öregre emlékezni.

Az örökös egy kis ideig gondolkozott.

— Nem, ez nem jó ötlet. Azt hamar elfelejték. Hanem most már tudom, mit csináljak. A februári negyedben felemezem minden lakó bérét száz koronával . . .

— De ezzel nem örökíted meg az öreged emlékét!

— Dehogyan! Fogadjunk, hogy ahány lakóm csak van, az mind folyton csak azt fogja mondani: „Az öreg X? Alle Achtung! Az egy derék, becsületes, tisztességes, jó ember volt! Hanem a fia...”

(Egészséges séta) Egy férj elkísérte meghalt feleségét utolsó útjára: de annyira levertnek látszott, hogy barátai komolyan féltették egészségét. A temetőből hazaérve, megkérdi tőle egyik barátja, hogy érzi magát?

— Elég jól, — volt a válasz, — ez a kis séta jót tett nekem!

(Óvatos asszony.) Ez a párbeszéd egy aradi üzletben hangzott el:

Szegéd. Biztosítom, nagyságos asszonyom, hogy ez a szövet legjobb, eltart legalább öt esztendőig!

Hölgy. Akkor nem veszek belőle, mert férjem nem csináltat addig új ruhát, míg a régi teljesen széjjel nem megy!

(Angol humor.) Egy angol élclap írja a következőket:

Apa. Te Röné, ne merjél nekem többet aszal a Mórival beszélni! A házamba többé be ne tegye a lábát!

Röné. Oh, papa, összetöröd a szívemet! Hiszen már megkérte a kesemet.

Apa. Képzeld csak, a haszontalan egy hamis követ adott el nekem valódi briliánt helyett!

Röné. Annál inkább! Hisz az csak előnyére válik, ha egy ilyen okos és bölcs embert képes rászedni!

Apa. Leányom! te okosan beszélsz. Jól van tehát, menj hozzá és én üzlettársul veszem magamhoz!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A városi szállító póre.** Megirtuk, hogy *Pichler Sándor* aradi papírkereskedő becsületetlenség miatt feljelentette *Zubor Andor* városi tb. főjegyzőt, mert az egy alkalommal a hővelkeszket mondotta neki:

— Okunk van néhány városi szállító megbízhatóságában kételkedni.

Pichler magára vonatkoztatta ezt a célzást a feljelentette *Zubor*. Mára volt ez ügyben *Zih* járásbíró elé kiüzve a tárgyalás, de miután az ügy felhívására *Pichler* kellő időben nem jelentkezett, az eljárást *Zubor* ellen beszüntették.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Pusztítanak a kartellek.

— *Miért emelik a petrolium árát?* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, december 28.

A mostani válságos időben semmit sem alaptanak, csak kartelleket. Ipar, kereskedelem, mezőgazdaság vállatva vetekeznek új, meg új kartellek alapításában. Nap nap után újabb kartell-bulletinek látnak napvilágot. A régóta készülő *talpbőr-kartell* ma alakul meg, még pedig a magyar Budapesten, az osztrák pedig Bécsben. Mindkét kartell *szövetkezési* alapon jön létre.

Az évek óta vajdó *petroleum-kartell* is talán végre megszületik. A legnagyobb akadály a *Vacuum Oil Company* ellentállását ugyanis sikerült elhárítani azzal, hogy az osztrák kormány — állítólag az Amerikában felvett osztrák kincstári utalványköcsön ellenértékeképpen — az amerikai petroleum-vállalatnak kedvezményeket biztosított. A kartell előfutárja a *petroleum-árak a héten történt fölemelése*, amelyet a finomítók a nyersolaj drágulásával inkokolnak.

A teljesség kedvéért már az agráriusok is sietnek a fogyasztást nyuzó kartellek védoszárnyai alá. Ugyanis a mezőgazdasági *szesziföldék* is kartell-t terveznek, amelyhez eddig mintegy hatvan szeszifözde jelentette be hozzájárulását. A mezőgazdasági gyárak az új szesziföldék-kartell szemben szervezkednek, amely a nyersszesz olcsóbb bevásárlására alakult. A finomítók kartellje ellen most a nyersszesztermelők a maguk szervezetét akarják sorompóba állítani. A végén persze a fogyasztó fogja ismét a háberuskodás után biztosan megkötendő béke árát megfizetni.

Budapesti Áru- és Értéktörzs.

Tévérti tudósítás.

Budapest, december 28

Készára.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Jobb vételkedv, csekély kifizetés, 2 és fél fillérrel drágább árak

Határkötő.

	Dollár	3 órák	3 órák
Baza 1912. Április	12 75	— 11 75	— 11 75
Baza 1913. Április	10 16	— 10 17	— 10 17
Fengeri 1913. május	7 47	— 7 49	— 7 50
Sab 1912. június	10 49	— 10 50	— 10 50
Es árak 60 hónapra számolva.			

SALVATOR kiváló bőr- és Hthiumos gyógyferrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. **SCHULTES ÁGOST** Salvo-Liponi Salvator-árú-vállalat, Budapest, V. Szabadság-ter 2.

Budapesti értéktőzsde (dec. 28.)

Magyar hitel	805.—
Magyar bank	620.—
Mag. keresked. bank	85.05
Mag. keresked. bank	660.—
Mag. keresked. bank	484.—
Mag. keresked. bank	520.50
Mag. keresked. bank	292.—
Magyar Bank	559.—
Magyar Bank	3720.—
Magyar Bank	720.—
Magyar Bank	750.—
Magyar Bank	684.—
Magyar Bank	878.—

Bécsi értéktőzsde (dec. 28.)

Magyar hitel	619.50
Magyar bank	804.—
Mag. keresked. bank	702.—
Mag. keresked. bank	102.—

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 912. dec. 28. Buza 75 kilogrammos 90.05—90.15. 100 kilogrammos 20.25—20.35, 77 kilogrammos 20.45—20.55, 78 kilogrammos 20.55—20.65 Rozs (prima) 18.55—19.05 (közép) 18.05—18.15 Arpa (kerülő) 19.65—19.95, (kormány) 18.25—18.35, Zab (prima) 20.35—20.55, (közép) 19.65—19.95. Tengeri réz, (magyar) 19.05—19.15, (román) 19.15—19.25, régi 19.15—19.25, új 19.20—19.40. Szegonya 100 kgr. (fehér) 5.60—5.70, (rózsás) 6.50—6.40.

Felolós szerkesztő:

Boigér Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ

Vasárnap, 1912. december hó 29 én:

Órák 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

Asszonyfaló.

Operetta.

Este 7,8 órakor rendez helyárakkal:

A) Békák. B) Bérlők.

A farkas.

Megjelenik 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Rendező: Beregi Sándor dr.

SZEMÉLYEK:

Békés dr.	Doll Lajos	Micike	Nogrady M.
Vihara	Novák Irén	A titkár	Herold E
Békés Gy.	dr. Beregi S.	Jarika	Eröss Béla
Békés Gy.	Benkőné	Szobaleány	Hampel I
Békés Gy.	Haj-utka L.	Egy lakáj	Olasz Lajos.
Békés Gy.	Győző Alfréd	Italos	Utasi Béla.

Kezdete este 7,8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Órák Magyar Tudományos Színház aradi színházadl

Ma vasárnap, 1912. december 29 én:

1. Balkán események. Eredeti felvételek a háborúból.
— 2. A 482. számú fegyenc vagy egy száműzött elemből. Bűnügyi dráma három felvonásban. — 3. Cainos szobacica. Kacagtató.

Ma előadás kezdete délután 2 órától folytatás 7 óráig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésmentes 1 kor., színtér 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Gyermkek a IV. hely kivételével a felét fizetik, Négyet ingyen kapni a jegyzedőknél. — Saját zene. — Szer. — Ruhátár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgókép színház.

Órák Széchenyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1912. december 29 én:

1. Egy utazási kaland. Humoros. — 2. Cirkusz a levegőben. Négy felvonásban.

Ma előadás délután 2 órától kezdve esti fél 12 óráig. A helyek kértnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Horgony-Syrup. Sarsaparillae
Vértisztítószer. Üvege 3.80 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
A Horgony-Pain-Expeller pólléka.
Fájdalomnyhító bedörzsölés
meghűlésnél, rheumánál, köszvényénél és
Üvege 80 1 40. 2. — kor

Horgony-Vas-Albuminat.
Tinktúra.
Vérzegénységnél és sápkóránál. — Üvege 1.40 kor.

Beszerezhetők
a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül
RICHTER dr. az „Arany oroszlán”-hoz címzett prágai
(I. Elisabethstrasse 5) gyógyszerárából.

Raktár Magyarországon: **TÖRÖK JÓZSEF**
gyógyszertár, Budapest. 9301

Tegnap délután történt, hogy egy közismert iparos elment Kövér és Sziklai építészek irodájába, hogy a neki járó 6200 kor. fennálló tartozásból, amely részben már 7 hónapja esedékes, 8000 koronát fizessen, mert erre nézve megállapodásuk volt. De Kövér és Sziklai építészcégnél egyik beltagja, *Eberlein Gyula*, aki mint hős szerepel a cég kötelékében, *letagadta* a követelés jogosultságát és kijelentette, hogy akkor fizet, ha lesz. A nevezett iparos fenntartotta ama állítását, hogy igenis megigérette a 8000 korona kifizetését, erre Eberlein azzal felelt: *Takarodjon ki!* Az iparos tiltakozott ez ellen az eljárás ellen, akkor Eberlein ur személyzete segítségével *kijöfozta*.

Ugyanez történt egy másik iparos-al is azért, mert neki követelése volt. Felkérte vagy 8 ízben, hogy fizessen és ezért a hős Eberlein az Andrássy-tér legforgalmasabb helyén azt kiáltotta az iparosnak: *„Hallja, ugy pofon vágom, hogy ember soha nem lesz magából.”* Mindezt azért tette, mert a pénzt kérte.

Eberlein Gyula még emlékezetes, hogy egész ártatlanul egy törvényszéki bírót tetteg inzulált, amelyért már a bíróság el is ítélte. Becses figyelmébe ajánlom az iparosoknak és kereskedőknek, nehogy sokszor kérjék a pénzt, mert pénz helyett pufonokat kapnak. *K. J. lakatos.*

SÉRÜLÉSEK

minden fajt gondosan meg kell óvni a tisztatlanságtól, mert ezáltal a legkisebb sérülés is veszélyes, nehezen gyógyítható sebé válhat. 40 év óta bevált, megbízható kúrtzer a Prágai házikó, mely megóvja a sebet, enyhíti a gyulladást és a fájdalmat, hűsítően hat, a sebet behegészti s hamar gyógyítja.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 egész doboz 70 fillér, postán 2 kor. 60 fillér előleges beküldése után 4 doboz, 7 koronáért 10 doboz külföldön franko az osztr. és magy. monarchia államára.

Vigyázzunk a preparátum és a készítő nevére, ar az védjegy csak 70 fillér árban valódi.

Rökraktár:

B. FRAGNER,
os. és kir. udvari szállító
Gyógyszertára „A FEKETE SAS”-HOZ.
Prága, Kleinsellte, 203. Nerudapasse sarkán.
Ausztria és Magyarország gyógyszerárban raktáron.

* Az ezen rovat alatt közöltteért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

GYÖRGY
MENYHÉRT
ÉS TÁRSA
női felöltők áruháza
Arad, Andrássy-tér 8.
A Minorita-templom bejáratával szemben.

Nagy
Ujévi Occasio

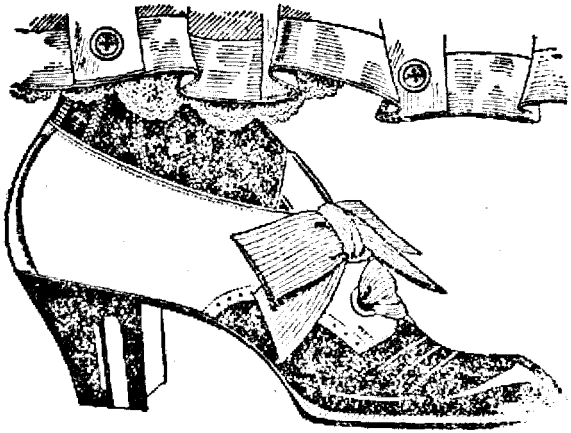
Leszállított árak.

Telefon 855.

Szabott árak.

Nagy választék:
Angol felöltők
Plüsch kabátok
Posztó köpenyegek
Szörme kabátok
Színházi köpenyegek
Leányka és
Gyermek kabátokban
Szörme garnitúrákban.
Legújabb divattudósítónkat készséggel küldjük.

Nyiltér.

Elegáns amerikai legujabb facon a téli idény ujdonsága. Kapható

KUTÁNYI J. ARAD,
Vörösmarty-utca 1. sz. 2041

Halina Bagaria

Box és Vadászcsiz-
mák. Óriási választék. Kapható

KUTÁNYI J.
ARAD, Vörösmarty-u. 1.

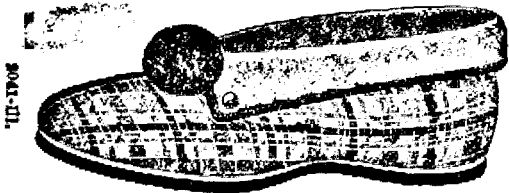

**Világhírű
Hazelwood
amerikai
cipők**

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

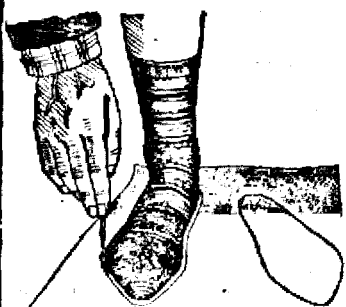
Valódi teveszór csemótcipő.

Férfi 5 kor. Női 4 kor. Gyermekek 3 kor.
kapható

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Tájékoztatás cipőrendelésnél!

Írásbeli rendelés-
seknél elegendő,
ha papírsra rá-
lőpve a láb kör-
vonalaít Ironnal
megjelöljük, mint
az ábrán látható.

KUTÁNYI J., ARAD,
Vörösmarty-utca 1. sz. Telefon 335.

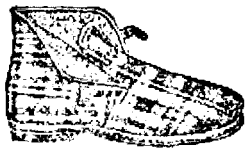
Nagyválaszték
amerikai női
füzős és gom-
bos cipőkben
9 kor., 10 kor.,
11 kor., 12 kor.,
és 14 koronától
egész 25 koro-
na árig kapható

KUTÁNYI J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Oriási választék

téli női és férfi ci-
pőkben, meglepő
olcsó árakban.

2041 Kapható

Kutányi J.
ARAD, Vörösmarty-u. 1.
Telefon 335.

Alkalmi cipő
kedvelt facon
minden
szinben
kapható

Kutányi J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

**Elsőrendű Vadász
és Tourista cipők.**

Kapható
Kutányi J.
ARAD,
Vörösmarty-u. 1.

2041 Telefon 335.

**Elsőrendű
Galoschnik
(sárcipő)**

nyelv és nyelv-
nélküliek, valamint hőcipők nagy vá-
lasztékban. Kapható

Kutányi J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

A legujabb divat,
1912/1913. évi téli
idényre, csak ezen
fagonu cipők.

Kaphatók

KUTÁNYI J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. sz.
Telefon szám 335.

UJ KÖNYVEK.

— A Hét. Kiss József hetilapja pályafutásának huszonegyedik esztendőjét kezdi meg a jövő év januárjával. Az új évfolyam küszöbén jogos büszkeséggel hivatkozhatik arra, hogy a magyar irodalom új korát a Hét indította. Ez a lap volt kezdettől fogva az, amely utat nyitott az új hangoknak, új irodalmi irányoknak és felkeltette a magyar közönség olvasókedvét és figyelmét az irodalmi magaslatokon álló alkotások iránt. A Hétben ezután is fiatalos erőt, eleven harciasságot és igazi haladást talál az olvasó. A Hét csak a szépet keresi és csak a szépet adja. Esztétikai törvénye, hogy minden, ami szép, az modern is. És modern csak az lehet, ami szép. A nívót többre becsüli mint a felkapott jelszavakat, a kétes értékek előtt nem hódol meg csak azért, hogy alázatosnak lássék. Cikkeit a magyar hirlapirodalom legkiválóbb erői írják, novellái magas irodalmi színvonalon mutatják be a meglévő irányzatok mindegyikét. Rovatai, melyekben az irodalmi, színházi és művészi eseményeket tárgyalja, mindig elevenek, tartalmasak és szellemesek. Két apróbb rovata pedig: a Toll és Tör és az Innen-Onnan egészen speciálitásai a Hétnek. A Hét előfizetési ára félévre 10 korona. Aki a januártól kezdődő előfizetés összegét már most beküldi, annak ujévig ingyen küldik a lapot. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.) ingyen küld.

— Hivatalnoknaptár. Az osztrák-magyar monarchia első általános tisztviselő egylete Wien, I. Wipplingerstrassa 25 az 1913. évre fali- és zsebnaptárt adott ki magyar, német, cseh, lengyel és olasz nyelven, továbbá kártyanaptárt, magyar, német, cseh, lengyel, szlovén, horvát, ruthén és olasz nyelven. A zseb és kártyanaptárak megrendelésénél portó és csomagolás fejében darabonként 10 fillér küldendő be bélyegben; a háromszintű nyomtatású, magyar, német és cseh nyelvű, gyönyörű fali naptár 20 fillér költségjárulék ellenében küldetik meg. A fali naptár nagy képe a felsőausztriai Hallstattot ábrázolja.

— A francia forradalom története. Carlyle-ily című híres munkája, amelynek első magyar kiadása már régebben elfogyott, új fordításban került a könyvpiacra és pedig a Világkönyvtár három újabb köteteként. Ily módon ez a mű most ismét hozzáférhető lesz a forgathatják mindazok akik eddig nélkülöztek. A fordítást Baráth Ferenc végezte, a fordítás azonban olyan bántóan magyartalan, hogy csak bosszúságot okoz az olvasónak. E mű megsemmisíti az előbbi kiadás nívóját. A három kötetnek 5 korona 70 fillér az ára.

— Szőlőbirtokosok figyelmébe! Szőlősgazda olvasson szőlészeti naptárt! Megjelent a „Szőlészeti és Borászati Lap Naptára“ a jövő 1913-ik évre, teljesen új, tárgyilagos, hasznos tartalommal. Főbb rovatai: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül Havi teendők a szőlőben és a pincében. Szőlészeti. Borászat. Különböző. Hasznos tudnivalók. Természetes életmód. Állatvédelem. Szórakoztató. Vásári jegyzék stb. Ára egy korona. — Szőlősgazdáink különös figyelmébe ajánljuk. Az egy korona előleges beküldése után bérmentve küldik, vagy egy korona 25 fillérért ajánlottan. A Naptár szerzője, kinél az meg is rendelhető: Maurer János. Kecskemét.

— Hivatás. A Czenk álnév, mely egy tehetséges író takar, tárcák, cikkek révén már rég ismeretes a lapok olvasói előtt. Most egy regénye jelent meg Hivatás címmel. A regény érdekes eseménye a magyar úri társadalmi élet köréből van véve; azt az eszmét akarja alakjaiban és történetében az olvasó szemé elé állítani, hogy a magyar úri családok fiainak elsősorban hivatása családjuk hagyományait fenntartani, az ősi rögöz ragaszkodni s azt megőrizni utódaik számára s ha ettől a hivatástól eltérnek, annak esalódás és romlás a vége rájuk nézve és családjukra nézve is. A példát egy huszártiszt sorsában mutatja be, aki a katonai élet hatása alatt ellentétbe kerül a földöz és a néppel, elszakad az ősi földtől, ami tragédiába sodorja. Ehhez járul még az is, hogy feleségül vesz egy az övétől jellemben és alakban teljesen különböző nőt. A regény nagyon változatos képeket rajzol a vidéki életből s számos jól jellemzett alakjával is leköti az érdeklődést. Nemes, tiszta és meleg hangja is érdekes olvasmányává teszi. A könyvet a Franklin társulat adta ki; ára 3 K.

TUBERIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönbözőbb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűléstől eredő köhögés, fekélyesség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek által javasolt **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 3 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedül főraktárhoz:

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

30736—1912. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy törvényhatósági bizottságunknak határozatához képest 1913. évi január hó 3-tól kezdve a heti állatvásárokat nem az eddigi helyen, hanem az országos állatvásár térnek erre a célra kijelölt helyén fogjuk megtartatni.

Arad, 1912. december 21.
A városi tanács.

Röntgen intézet.

Aradon, Batthyány-utca 21.

Telefon 622.

Röntgensugaras átvilágítások és fényképfelvételek, betegségek, csonttörések, ficamok stb. Kórismézése céljából. Röntgensugaras gyógyítások bőrbajok, sipolyok, nem operálható nagy daganatok a méh- és pajzsmirigyek alképleteinél. Intézettulajdonos:

Dr. Singer János
egyetemes orvostudor.

27968—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kebelében működő békéltető bizottság segédtagjainak megválasztására a békéltető bizottság alapszabályainak 8. §-a értelmében határnapul 1913. évi január hó 19. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre kitűzöm s arra az alapszabályok 2. §-a értelmében a testülethez tartozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választatni fog egy évre szóló megbizással 30 tag és 15 póttag. A választás felkiáltással, vagy szavazó lapokkal történik és vissza nem utasítható.

Arad, 1912 évi december hó 27-én.

Green s. k.
h. főkapitány.

Névjegyek

izléses kivitelben
készülnek az

Aradi Nyomda
r. t. nyomdájában.

852—912. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Vizesi ut mentén fekvő 203 □-l föld sáv eladása iránt 1913. év január hó 13-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 150 kor.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár, 10°/_o-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal, az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelenbe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1912. évi december 16-án tartott üléséből

A gazdasági szék.

6181—912. pmsz.

Hirdetmény.

Az 1913. évre megállapított virilis névjegyzékbe felvett Adler Andor, Müller Karoly, Ottenberg Tivadar, Reinhart Gyula, Tabakovits Emil és Tedeschi Viktor törvényhatósági bizottsági tagsági jogukat nem virilis hanem választott jogon óhajtván gyakorolni, nevezettek pótlásával az igazoló választmány által kiegészített névjegyzéket az 1886. évi XXI. tc. 26. §-a értelmében 1912. évi december hó 20-tól 1913. évi január hó 4 ig bezárólag terjedő 15 napi határidőre Aradon, a városháza I. emeletén levő hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem megjegyezvén, hogy a névjegyzék a közszemlére kitétel ideje alatt betekintható és ellene benyújtható netaláni felebbezések Arad szab. kir. város állandó bíráló választmányához címezve hivatalomba nyújtandók be.

Arad, 1912. december 19-én.

Varjasy,
polgármester.

Üzletáthelyezés miatt, mélyen leszállított árban

kerülnek eladás alá az összes raktáron levő cipő áruk, a „Salamander“ cipők kivételével, u. m. a legdivatosabb alkalmi és utcai cipők, hölgyek és urak részére, gyermek, leány és fiu cipők vízhatlan, vadász-, sár-, hócipők és lábcsárvédők, **továbbá divatjukat multa cipők félárban.**

Weinberger János Arad, Andrássy-tér 20. sz.

V. 2184/2. 1912. szhez.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak fenti sz. végzése következtében Deutsch Izsó aradi ügyvéd által képviselt F. Reitbauer bécsi cég javára 785 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi július hó 8. napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{8}$ váltó díj és eddig 98 korona 76 fillérben megállapított költségek erejéig lefoglalt és 3375 koronára becsült butorok, könyvek, kátrány fedőpapír és egyéb tárgyak Aradon, Kelemen-tér 6. számú házban 1912. évi december hó 30. d. u. fél 3 órakor és Aradon Zoltán-utca 3. számú házban 1912. évi december hó 30-ik napjának d. u. fél 4 órakor nyilvános árverésen legtöbbet ígérő vevőnek el fognak adatni.

Arad, 1912. évi december hó 12-én.

Najmányi Béla,
bírósi végrehajtó.

8143

Uj tüzifa-üzlet.

A n. é. közönséget értesitem, hogy

Hunyadi-utca 6. szám alatt
egy

fa- és szén-üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok elsőrendű száraz aprított tüzfát 100 kilónként 3 koronáért házhoz szállítva, ugyszintén kitűnően égő darabos kőszén 100 kilónként 5 koronáért. Puhafa, gyújtósna, már 8 fillértől. Üzletelvem: Figyelmes és gyors kiszolgálás, pontos kimeréssel.

Szíves pártfogást kérek

Kovács Pál.

~~~~~

Uj! Sláger 1912. Uj!

D. R. G. M. No. 526081.

Ujévi humoros lapok

eddig még nem látott fajtában. Minden lap egy sláger, felülmúlhatatlan humoros és szenzációs. A legkisebb küldemény is jól válogatott és minden egyes lap borítékban van.

Egyedárusítás csak nekünk van. Képviselők minden helyen keresetnek.

10 eredeti minta 75 fillér beküldése mellett. 25 darab 1 korona. 50 darab 1 kor. 75 fillér. 100 darab 3 korona. Utárvétellel 50 fillérrel több. Bármily országbeli levélbélyegeket fizetésül elfogadunk.

7469

Habighorst & Co. Bochum I. W. Postschliessfach 149.

HA

üzletének forgalmát emelni akarja
és

**SOK PÉNZT AKAR
KERESNI,**

ugy hirdessen az Aradi Közlönyben

FORDULJON

hirdetésével mindenkor

**AZ ARADI KOZLONY
KIADÓHIVATALÁBA.**

Nagymennyiségű

maculatura
jutányosan eladó.

848—912. gsz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Varjassy Lajos-utca burkolási munkálatainak elvégzése iránt 1913. január hó 7-én delelőtt 10 órakor a városháza földszinti tanácstermében zárt írásbeli versenyárgyalást tart. Ajánlat tehető a szóban levő ut a) keramittal való burkolása, b) kocka kövel való burkolása c) asphaltal való burkolására. Részletes feltételek:

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparágakörzésére engedélyvel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedélyvel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad szab. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 2 koronáért kaphatók, miután az egységárak és végösszegek pontos leírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos fejtüntetésével adandók be. Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban megtekinthető munkákra nyújthatók be.

4. Az ajánlatokhoz 5% bánatpénznek a városi pénztárba való letétét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkáathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közegai ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintett nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendelkezéseket és utasításokat átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kiteendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Arad, 1912. évi december hó 16-án. **A gazdasági szék,**

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cím a kiadóhivatalban

A betegség olyan természetű, amire nem tudnak példát. Orvosi szavakkal így jelzik: „Sarjádó folyamat a gégeben.” Maga a beteg orvos ehhez még hozzátette, hogy például a seb sarjadjik, mikor kitelődik. Az én nyálkahártyám szövetei is így sarjadjak, anélkül, hogy seb volna benne. Ez orvosi dolog, nagyon egyszerű annak, kinek az alapismeretei meg vannak. Ez tulajdonképpen egy szervezeti diszpozíció hajlamosság. Például: ha eszkimót hoznak ide, itt meghal.

Átmentünk Hódmezővásárhelyre, fölkerestük az ifju doktort. Hatalmas termetű, rendkívül rokonszenves, inkább angol földesurnak látszik, amint Afrikában megszokott, nekünk kissé szokatlan öltözetében fogad. Beszélni akarunk vele. Az egyikünk beszél, a másik ír. Amit kérdezőnk tőle, arra írásban felel. Így megy ez órákig, így „beszél” ez az orvos a betegekkel is, mindenkivel. Iszonyu dolog, ha meggondoljuk. A szerencsétlen ember meg is mondta egy barátjának, hogy *megölte volna magát, ha nem tudná, hogy a betegsége biztosan gyógyítható.* Nagy erőssége e hiten kívül az is, hogy nagyszerű humorérzéssel bír és megkapó szatírával kíséri saját nyomorúságát is.

Írásban adott válaszaiból összefüggően vizsgáljuk az élete történetét, betegségét terveit.

Már egyszer volt kurán, Afrikában. Ez év őszén jött haza. Hódmezővásárhelyen előbb nagyszerű sikerei voltak és az egész városban híre ment nagy tudományának, biztos kezének. A kitűnő intézet igazgatója: Genersich Antal, örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy az ifju orvos az intézetbe kerüljön. A mióta visszajött Szabados, azóta valósággal fogolyélet él. Egyetlen egyszer se volt künn az utcán, nem mehet szabad levegőre, mert így a baja súlyosodna.

— A betegek jönnek a helyembe és amíg e klíma alatt leszek, nem mehetek szabad levegőre! — írja le határozott betűivel. — A nyálkahártyámat a hideg, ködös levegő izgatja, ezért van benne sejt-sarjadás, — teszi hozzá magyarázva.

— Nem kellemetlen erről önnel beszélni? — kérdezzük.

— Sőt kellemes, — írja le és furcsán mosolyog. — Már megszoktam. Ma már nem fáj

Azután mellére borula és elájula. Az ajtó nyitva volt és Erzsébet grófné látta, hallotta ezeket...

Nagy kedvetlenség támadt nemes lelkében. Vette a láncot, melyből az ő urát kiszabadította vala és keserves könyeket hullatott rája. De a nagy szeretett legyőzte a haragot és elvégzé (elhatározta) magában, hogy hallgatni fog.

Másnap reggel tudósítást vőn, hogy az ura jobban van. Jól tudta, hogy a szerencsés szerelem művelte e csudát! Nagy ünneppel ünnepelte meg a gróf felgyógyulását.

Azon ünnepnapok elsején elvezeté az urát legtitkosabb szobájába. Tréfálkozva fogá körül testét a fogsága láncsaival. Megölelte lankadt karjaival és ezt kérde tőle:

— Ezek a láncok hozzám kötik-e, mindörökké a te szivedet?

A gróf térdre esett, rettenetes nézéssel vont elő egy tört, mondván:

— Én meghalok érted — ha kell, — mint ahogy te megakartál halni én érted!

Azután kétséges kitételekkel, melylyel a saját halálára célozott — megesküvén a grófnak örökös hűségére.

— El kell mennem harcolni egy barátomért! — folytatta tovább.

A grófné arra kérte: maradjon még néhány napig itthon, mivel hogy igen gyenge és erőtlen volna.

— Közelebb vagyok a halálhoz, mint

ugy. Mert fájt is. Nyelésnél úgy fájt a torkom, mintha borotvát nyeltem volna. Akkor láttam, hogy az ember sokat kibír, — majdnem mindent... Megjegyzem még, hogy a bajt tizenhárom éves korom óta érzem. Jó hangom volt és az lassan veszett: folyton, míg végre teljesen odalett. *Én annak idején arra veztettem vissza, hogy a Marosban korán fűrődtem.* (Csanádmegyei vagyok, a megyében ismerik a családot, apám mint dúsgazdag ember, közhírű.)

Még a következőket tudjuk meg: Afrikában ha künn maradt volna Szabados Sándor, úgy föltétlenül erősen gyógyult volna, talán ma már újra beszélhetne, suttogva. Orvos professzorok határozott nyilatkozata szerint a betegség 15—20 éven belül elmúlik. Persze, csak a forró klíma alatt. Szabados doktor tragédiáját fokozza, hogy nincs pénze, se összeköttetése, mely biztosítaná számára a természeti: éghajlati változást. Mivel beszélni nem tud, idegenekkel alig érintkezhet. Igaz, hogy beszél idegen nyelveken, így, németül, franciául és valamennyire angolul, de még így is kínos a helyzete. Anyagi segítséget pedig sehonnan sem kaphat. Anyjának Apátfalván több ezer koronát érő birtoka háza, földmalma van, de hogy otthonról diákkora óta nem kap segítséget, az bizonyos.

— Csak véletlenül juthatok annyira szerencséhez, hogy forró klíma alá kerüljek, mint orvos. — írja le és érezzük, milyen érzéseken vergődik a lelke, egész lénye. Leírja azután, hogy mindenhová pályázik a konzulátusok útján. „Írtam már levelet Kalkuttába, Colombába, Bombayba. Hágába, Columbiába, Kamerunba!”

Szeged és a kormány. Szegedről jelentik: Szeged város köztörvényhatósága tegnap közgyűlést tartott, amelyen Kormányos Benő dr. indítványt terjesztett elő, hogy a törvényhatóság szavazzon bizalmatlanságot a kormányra az adótörvény végrehajtása miatt. Cserő Ede dr. bizottsági tag hosszabb beszédben fejtegette, hogy az államháztartás óriási kiadásait másképp fedezni mint adókkal, nem lehet. Ezért azt indítványozza, hogy térjen a törvényhatóság az indítvány fölött napirendre. A törvényhatóság 63 szavazattal 31 ellen az indítvány fölött való napirendretérés mellett határozott. Ezután napirendre tűzték a tanács

ahogy gondold; tehát ne hagyj el... — Mondá halikán.

Ekkor halovány orcájával a mellére borult, hogy annak halálszínét és a könyeit elrejtse.

— Ha meghalok viselj gondot az én öcsémre, Máriára! — mondá szomorú mosollyal.

Még arra kérte, hogy: kísérné el abba a klostomba, hol ifjuságát töltötte. Ott akarna néhány napot barátjának — a fejedelemasszonynak — karjai között mulatni. Elkíséré őt a gróf oda; de nem tért vissza a jószágába, hogy egyedül ne lenne Máriával.

Nyolc nap múlva jelenté neki a fejedelemasszony feleségének a hirtelen halálát... Elküldötte egyszersmind annak utolsó levelét, mely azt a kérést foglalá magában, hogy az öcsét ne hagyja el és emlékezzék meg az ő kívánságáról, ajánlatáról...

A gróf erősen siratá hűségét hitvestársát; pedig a grófné nem hala meg.

Egy kápolnát építtetett az előre elkészült sírja mellé, es ott élt, míg a keserűség rövid idő múlva tényleg véget nem vete nemes életének.

A fejedelemasszony emlékeztetőjelt (sir- emléket) emeltetett neki, melyre ezen szókat véseté:

„A szerelem erősebb a halálnál, erősebb a háladatosságnál, mert maguk a láncok sem köthetik meg.”

javaslatát, amely szerint fölterjesztés intézessék a kormányhoz az iránt, hogy az adótörvény életbeléptetését egy évre halasszák el. E kérdés fölött szavazással döntöttek és túlnyomó többséggel napirendretérést határoztak.

A román papság és a magyarság. Budapestről jelentik: Tudvalevő, hogy Siegescu József egyetemi tanár legutóbb beszédet mondott a képviselőházban és többek között azt is mondta, hogy az esetben, ha a kultuskormány jó anyagi helyzetet teremtene a román papság számára, akkor nem lenne oly hatalom, amely a román papokat hazaellenes működésre csábíthatná. E kijelentésért a román papok most tömegesen üdvözölték Siegescut, s ez is igazolja, hogy a román papság a mérsékelt politikának híve túlnyomó többségben.

Elitelt

nemzetiségi izgatók.

— Felségsértéssel vádolt községi orvos. —
Tévirati tudósítás.

Szeged, december 28.

Ma délelőtt Pókay Elek szegedi táblabíró előnkésével nemzetiségi pört tárgyalt a szegedi törvényszék büntető tanácsa.

Szpaszolyevics Zsiva és Dávidovics Jóca szerb gazdákat vádolta királysértéssel az ügyészség, mert egy kocsmában, kissé részegen politizáltak és olyan kifejezéseket használtak, amelyekkel megsértették a király személyét. A törvényszék az előbbi 6, az utóbbi 5 hónapra ítélte.

Ugyanakkor, amikor az első nemzetiségi pörben megtartották a tárgyalást, a vizsgálat stádiumában levő nemzetiségi pörök elérték a jubiláris számot. Epen a századik ilyen ügyben folytatja a mai napon a vizsgálatot Márton József dr., a nemzetiségi ügyek vizsgálatára kirendelt törvényszéki bíró.

Lazarov Iván zentai rendőrtiszt büntető leti ez a jubiláris szám. A rendőrtisztet pénteken délelőtt hozta be a szegedi ügyészség fogházába két csendőr. Karácsony első napján tartóztatták le a zentai uri kaszinóban Lazarov Ivánt. A kaszinóban arról vitatkoztak, hogy milyen elégtételt követel a monarchia a prizrendi sérelemért. Valaki azt mondta, hogy Pasiccsal úgy kellene elbánni, ahogy a szerb katonák bántak Prochaskával. Lazarov erre a megjegyzésre becsapódni kezdte a magyarokat és osztrákokat és súlyosan megsértette a király személyét is. A felháborított magyarok jelentést tettek a zentai csendőrségnek az esetről, mire a csendőrök látás és királysértés miatt letartóztatták a rendőrtisztet és behozták Szegedre. A vizsgálóbíró helybenhagyta a letartóztatást.

Egy másik, rendkívül érdekes nemzetiségi pörben is folytatják a vizsgálatot, még pedig a legnagyobb titokban. Ez az oka, hogy csak most kerülhet nyilvánosságra ez a bűnpör, holott már egy hete folyik benne a vizsgálat. Pontos adatokat megtudunk így sem sikerült. Az eset ez: Felségsértéssel vádol a szegedi ügyészség egy környékbeli községi orvost, aki — ez a vád — idegen hatalom szolgálatában állva, az uralkodási rend megváltoztatására törekedett. Ellene a legterhelőbb bizonyítékok halmozódtak össze már ezideig is. Elképzelhető, milyen súlyos bünt követhetett el ez a szerb nevű, szerb származású környékbeli községi orvos.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 154
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 154
Nyomda	— — — — 154

Kohn Izidor versei.

— Járásbíróági tárgyalás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Az a mámorító szenvedelem, melynek szerelem a neve, Kohn Izidor tanítójelölt szívében is diadalmasan bevonult s a legaggasztóbb szimptomában nyilatkozott meg. A boldogtalan ifju ugyanis verseket kezdett írni. Ideálja, Rotter Julia, egy asztalosmester leánya, özönével kapta tőle a szerelmes verseket. Nem pályázott velük irodalmi babérra s talán azért írta mindegyik versnek a homlokára, hogy: *Privát használatra*. E szükszavu s könnyen félremagyarázható használati utasítás révén került egyik vers Rotter Jakabnak, az apának a kezébe, a ki esküdt ellensége a költészetnek. Rögton kérdőre vonta Juliát s megtiltotta neki, hogy Kohn Izidorral akár verses, akár prózai viszonyt folytasson. Magában pedig elhatározta, hogy ha ez a fiatal ember még egyszer átlépi a küszöbét, kitekeri a nyakát.

Kohn Izidor nem tudott erről az elhatározásról, s lovább költötte a privát használatra szánt verseket, Végre elérkezettnek látta az időt, hogy megkérje az ideálja kezét. Konstatálnunk kell, hogy erre illetékes helyről a legcsekélyebb biztatást sem kapta. De Kohn Izidor bátor ember, a ki nem riad vissza kissebbrendű akadályoktól. A bátorságot nagyapjától örökölte, a kit a családi hagyomány szerint a piskii csatában tanúsított vitézségeért Bem apó homlokán csókolt s a ki olyan kegyelettel őrizte ezt a csókot, hogy holta napjáig — az öreg nyolcvanöt esztendőskorában hunyt el — nem mosakodott, hogy a csók nyomát a víz le ne mossa róla.

A múlt hó derekán tehát felkereste lakásán az asztalosmestert, Kohn Izidor az olvadó nyájasság volt, míg Rotter Jakab szeme baljóslatu villámokat szórt.

— Maga az a híres? — szólította meg Rotter Jakab az alkalmi költőt, miután néhányszor barátságatlanul végignézett rajta.

— Én volnék, — felelte alázatosan Kohn Izidor.

— Figyelmeztetem magát, — folytatta Rotter Jakab — hogy ne molesztálja a lányomat azokkal a gyalázatos versekkel.

— Bocsánatot kérek...

— Én nem bocsátok meg semmit, de adok egy fő tanácsot. Ha már az Isten megverte azzal a költői tehetséggel, házasodjon be egy sajtkereskedésbe, ott nagy hasznát vehetik magának.

— De mikor én Juliát szeretem.

— Arra hiába fáj a foga. Azt nem fogja maga megkapni, még ha vagon számra liferálja is neki a verseket.

— Maga egy faragatlan ember! — fakadt ki erre a nem várt energikus támadásra Kohn Izidor, és ezzel végképen elvesztette a csatát.

Hogy asztalos léte faragatlan ember, ezt olyan főbenjáró sértésnek tekintette, melyet meg kellett torolnia. Magából kikelve ragadta meg a vékonydögajú tanítójelöltet, s akkorát lódított rajta, hogy elvesztette az egyensúlyt s legurult a lépcsőn. Emiatt Izidornak megdagadt a könyöke, a térde, az oldala s főképen az orra, mely már a nagyzási mania határát érintő dimenzióra puffadt meg.

A büntető járásbírósnak imponált is ez a sokoldalú daganat, s Rotter Jakabot testi sértésért vonta kérdőre.

— Toll leírni győnge, száj kimondani] csak suttogva meri azt a brutális sértést, amely rajtam esett. — panaszkodott a bírónak a kidobott vad zseni. — A legtisztességesebb szándékkal közeledtem ennek az asztalos-bőrbe bujt vadállatnak lányához s a jutalom az volt érte, hogy engem, a nemzet árváját, a piskii vörössapkás unokáját kiebrudalt.

— Ismertem azt a vörössapkást, — szolt ravaszul a vádlott. — Százhuszas numerusa volt s a Fehér Kereszt előtt silbakolt,

E rövid történelmi visszapillantás után a bíró, nyilván arra való tekintettel, hogy Kohn Izidor költményei méltán fölháborították a vádlottat, mindössze nyolcvan koronában szabta meg a büntetését. Rotter azzal a kijelentéssel fizette le a nyolcvan koronát, hogy amióta a gazdasági válság kiütött, olyan jó üzletet, mint ezt, még nem csinált.

Borzalmak Prizrendben.

— Megcáfolt szenzáció. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 28.

A prizrendi eseményeket, vagyis azokat a sérelmeket, amelyeket a szerbek a prizrendi osztrák és magyar konzulátuson elkövettek, még mindig homály borítja. Külügyi hivatalunk ugyan kiadott holmi dodonai jelentéseket s közölte azt is, hogy milyen elégtételt kértünk és kaptunk Szerbiától; de kimerítő leírását mindannak, ami Prizrendben történt, nem tette közzé.

Most azonban föllebbenti a prizrendi fatyolt egy német birodalmi lap, a *Frankfurter Zeitung*. A prizrendi osztrák és magyar konzulátusnak második kavaszja, *Isza Hámum Káli* ugyanis a *Frankfurter Zeitung* tudósítójának, *Enke* Ferencnek ezt mondta el:

(Jönnek a katonák!)

Miután a szerb csapatok Prizrendbe bevonultak, kevéssel utóbb lövöldözést hallottunk az utcáról. Prochaska izgatottan fölkiáltott:

— *Ez árulás! Ártatlan albánokra lönek!*

Prochaska ki akart rohanni a konzulátusból, hogy felelősségre vonja a szerb parancsnokot. Csak nehezen tudtuk eitől a szándekatól eltántorítani. Prochaska nekem megparancsolta, hogy menjek a kertbe, nyissam ki a kaput és bocsássam be a menekülőket. Ennek a parancsnak engedelmessétem és a ház meg a kert csakhamar egészen megtelt menekülőökkel. Ezek a szegény emberek jajgatva hajmeresztő dolgokat mondtak el a nekivadult szerbekről. A konzulátusban a konzulon, titkáron és a kavaszon kívül egy olasz kereskedő, egy birodalmi német ember és két osztrák utazó volt; ezekhez járult még huszonkét sebesült, a városból való tizennyolc család, továbbá több uriaszony, a kik a betegeket ápolták és nagyon sok gyermek.

Egyszerre egy csapat szerb katona egy lovastiszt vezetésével fölvonult a konzulátus elé. A tiszt magához szólított engem s azt mondta, hogy a konzullal akar beszélni Prochaska, akit értesítettem a dologról, a kapuhoz ment, amire a szerb tiszt követelte a kert ajtajának kinyitását s azt mondta, hogy sebesült katonáit be akarja vinni a konzulátusba, ahol árulókat fog keresni. Prochaska azt felelte neki, hogy a konzulátus tele van sebesültekkel, amire a szerb tiszt ezt mondta:

— Tudom, tudom csupa albán csöcselék, amelyet kifogunk dobni az utcára, mert nem érdemesek arra, hogy jól bánjanak velük.

Prochaska erre ezt felelte a tisztnek:

— Uram gondolja meg, hogy ez a telek semleges, hogy ez a ház annak a hatalomnak oltalma alatt van, amelyet itt én képviselek, hogy erről a házról Ausztria és Magyarország zászlaja lobog és hogy rajta van a nemzetközi Vörös Keresztegyesületnek jelvénye is.

A szerb tiszt erre dühösen közbevágott:

— Mire való ez a haszontalan szófécsérelés? Megparancsolom önnek, hogy ki az ajtót!

Prochaska ezekre a szavakra semmit sem felelt, hanem megfordult és viszáment hivatalába. A szerb tiszt megparancsolta katonáinak, hogy erőszakkal nyomuljanak be a konzulátusba.

(Gyilkolnak és rabolnak.)

A katonák viharos zivió! kiáltással és Ausztria és Magyarország gyalázásával letépték az épületen lévő zászlót s a sárba taposták. Ugyanezt tették a Vörös Kereszt jelvényével is. Ezután befestették az ajtót és vad kiáltással rohantak föl a lépcsőn. Benyomultak a szobákba, a hol az odamenukült albán családokat meggyilkolták. Némelyiküket előbb szörnyen megkínózták és mind egyik lövésüket vad nevetéssel kísérték. A sebe-

sültekre ugyanez a sors várakozott s egytől-egyig valamennyit ágyukban mészárolták le. A gyermekeket és az asszonyokat is egytől-egyig meggyilkolták. A konzul mindezeket a dolgokat kénytelen volt végignézni, tiltakozott ugyan az embertelen eljárás ellen, de a szerbek kinevették. Meg kell jegyezmem, hogy a konzulhoz és személyzetéhez seuki sem mert hozzányulni. Igaz ugyan, hogy az első kavaszt agyonlőtték, de ez azért történt, mert a konzul parancsa ellenére a benyomuló szerbekre lött és egy katonát megölt. A szerbek ezután a tömeges gyilkolás és mészárlás után kifosztották az irattárat, elégették az iratokot, elrabolták a pénztárból lévő pénzt, elvették az értéktárgyakat s a konzulátusi épületet és a kertet teljesen elpusztították.

(Fogságban a konzul.)

A konzul, titkárat és engem elvezettek; elvittek bennünket a szerb táborba, a hol togyaik voltunk. Hogy a többi emberrel mi történt, azt nem tudom, de arról értesültem, hogy az idegen utazókat nem öltek meg. Prochaskának megültoztak, hogy levelet írjon, vagy táviratot küldjön. Prochaska megkísérelte, hogy a fogságból megmeneküljön, de csak később hallottam valamit sorsáról. Nekem és egy másik fogolyunk sikerült a hegyek köze jutnom. Tizennégy napot töltöttünk elhagyott pusztá vidéken, ahol énen vesztünk volna, ha jószívu albánok nem láttak volna bennünket el mundannel. Később egy másik menekültől hallottam, hogy Becsből egy ur (minden bizonytal Edt konzul) érkezett Prizrendbe és hogy Prochaskát keresse. Ekkor Prochaska nem bírta ki tovább s eiment Prizrendbe, ahol katonai megtsztelessel fogadták.

(Szerb követelés.)

A szerb hatóságok azt követelték tőle, hogy írjon alá egy okiratot, amelyben kijelenti, hogy semmi baja sem történt és hogy a szerbek elutazása elé semmiféle akadályt sem gördítettek. Vajon Prochaska ezt az okiratot aláírta-e, azt nem tudom. Én magam már nagyon megelégettem a szerbektől s alig várom, hogy Prochaska visszatérjen, akitől elbocsátásomat akarom kérni.

Eddig van a német lapban kiadott tudósítás, amelyet a prizrendi konzulátusnak egy alkalmazottja írt. Mi nem tudjuk: igaz-e ez. Az osztrák-magyar külügyminisztérium felhivatalos nyilatkozatot tett közre, amelyben catolja a *Frankfurter Zeitung*nak a Prochaska ügyéről ma megjelent cikkét. Azt mondják hivatalos helyen, hogy a prizrendi esetről ma napvilágot látott közlemény nem egyéb merő hazugságnál és fantasztikus mesénél.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az első aradi nyugdíjas asztaltársaság vezetősége értesíti t. tagjait, hogy 1918 évi január hó 2-án délután 2 órakor a Fekete bárányhoz címzett vendéglő helyiségében közgyűlést tart, tekintettel arra, hogy ugyanakkor történnék a nagyarányú befizetések is kéretnek a t. tagok a jelzett időben annál inkább is megjelenni, mivel csak úgy lesz elérhető a gyűlés megtartása. Tárgysorozat: 1. A zárszámadás és évi jelentés felülbírlása, felmentvény megadása. 2. Tisztviselőkar megválasztása. 3. Költségvetés megállapítása egy évre. 4. Új tagok felvétele és egyéb elintézesek. Az elnökség.

(*) Az aradi és vidéki Kereskedelmi Utazók és Ügynökök Egyesülete december hó 29-én, vasárnap délelőtti fél 11 órakor az Aradi Kereskedők Köre helyiségében (Tabajdy Károly utca 1. sz.) évi rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület alapító, pártoló és rendes tagjait ezután is meghívja Funkelstein József elnök.

(*) Az aradi II. kerületi jótékony célú fillérasztaltársaság folyó évi december 29-én d. u. 6 órakor tartja havi rendes választmányi ülését, Facan ut 7 sz. Bécsey Gábor vendéglőjében, mikorra a választmányi tagokat tisztelettel meghívom Haubenreich Mihály elnök.

SZENZÁCIÓS BÉKE !

Griliás malacokat

ajánlok az új esztendőre

MIHÁLYI GYULA

cukrászati különlegességek készítése.

Porszívógépek,

parkettisztítók, villany főzőedények és vasalók, villanyberendezések, villanyosillárak, dynamogépek, villany-motorok

olósón kaphatók:

Kalmár Józsefnél

Aradon,
Salacz-utca 2. szám.

6111

Ha finom
Teát, Rumot
óhajt forduljon
Vojtek és Weisz-céghez
Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. üv. „Hungaria”	1.10
1 „ „ „ „	1.—	1 „ „ „	2.20
1 „ „ „ „	2.—	1 „ „ „ Jamaica II	1.80
1 „ fin. keverék 1/4 k. ó	2.50	1 „ „ „ II.	2.80
1 „ „ törmelék	— 40	1 „ „ „ I.	1.80
1 „ „ „	— 80	1 „ „ „ I.	3.60
1 „ „ „ kiló	7.—	1/2 „ „ „ fortior.	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „ „	5.40
1 „ „ „ 6 „	5.50	1/2 „ „ „ antiqu.	3.70
1 „ „ „ 8 „	4.50	1 „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltetnek.

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész
1505
Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azokat a legolcsóbb áron nozom forgalomba. 1/4 kilós Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 1.50 fillér, Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform, gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform, Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns, Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat, Bardeleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot, Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket. Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-tig batistot, Sineket fából és fémből. Varró selymeket, Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban, szájhőmérőket, Uebe-féle gyártmányok 1.40, 1.60 2 korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (sterilizálhatók) ugyszintén cautschukból és fémből 2.40, és 3 korona, Pravaz fecskendőtűket Leoni huzalokat stb. Teijesen felszerelt másfél liter ürtartalmu Irrigateuröket 2.50 fillér, duplán emai irozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket (női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövötből 3 korona. Betéteket tucatonként 1.80 fillér. Kitünően felszerelt mentőszekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitünő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsepp.

Kitünő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszábályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kiskérőleg!

1846

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya krémnek 1 sor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatásu nyálkaidó köhögés és rekedtség elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál tea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

gyógyszertárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

URÁNIA

1912. évi december 29., 30 és 31-én
 Vasárnap, hétfőn és kedden

NILSEN

CIRKUSZ LEVEGŐBEN

I. NILSENNEK a főszerep-
 ben 4 felvonnásban. :-:

!Szenzáció!

7143

Eiser Sándor Arad,

Telefon 222. Weitzer János-u. 2. Telefon 222

A legrégebb és a legnagyobb különlegességi üzlet **világítási tárgyakban**. Dusan felszerelt raktár a legdivatosabb **csillárokból villany-, gáz- és acetilén-világításhoz**, továbbá **villany, gáz- és acetilén főző**, valamint **vasalási készülékekben**. Ugyiszintén minden e szakmába tartozó **üvegáru- és armaturákban nagy raktár**. A magyar gázizzófény részvénytársaság welsbachi **Dr. Auer Károly** szabadalma egyedüli elárusítója.

7729

MEG VAN A BÉKE!

abban a családban, ahol
ujévi
ajándékkul egy

Popper Testvérek

féle 20 koronás
gyűjteményt vásárolnak,
amely tíz féle cikk-
ből áll és pedig:

- Egy ruhára való angol kelme.
- Egy vég vászon 6 női ingre.
- Egy himzett blúz.
- Egy gyapju sál, fejre.
- Egy ernyő.
- Egy blouzra való zefir.
- Egy pár keztyű.
- 6 darab zsebkendő.
- 5 darab férfi gallér.
- 1 darab férfi nyakkendő.

Ezenkívül occasió
áraink a következők:

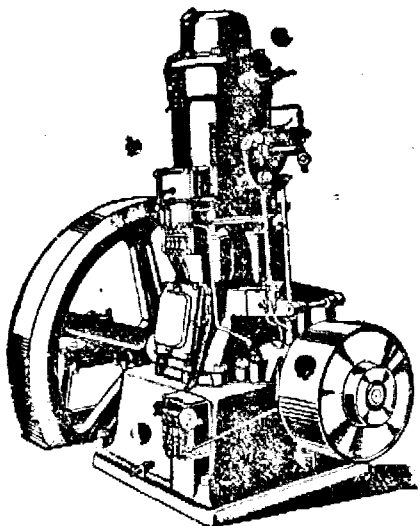
- Egy teljes szövtruha — K 8.—
- Egy aljra való szövet — K 2.—
- Egy teljes barchet-ruha — K 2.80
- Egy ingre való zefir — K 1.20
- Egy damaszt-abrosz — K 1.80
- Egy blouzra való csikos
selyem — — — K 3.50
- Egy selyem alsószoknya — K 7.—
- Egy szövet ágygarnitúra — K 10.—
- Egy ruhára való karton — K 2.80
- 6 darab törülköző — K 2.—
- 6 darab férfi-gallér — K 1.80
- 4 pár kézelő — — — K 2.—
- Egy csipke stor — — — K 4.50
- Egy esernyő — — — K 1.50
- Egy vég vászon 6 ingre — K 8.—
- Egy nagy vég kanavász — K 10.—
- Egy női ing — — — K 1.90

Vidéki megrendelést
pentosan, utánvétellel
eszközlünk.

Tisztelettel

Popper Testvérek
Arad, Forray-utca.

Több mint 7000
mótor üzemben.

BOLINDER-nyersolajmótor

„Rundlöf szabadalma.“ Szelepnélküli alacsony
nyomású mótor 9804

jelentéktelen tüzelőanyag-fogyasztással.

(1 1/2 — 2 fillér lóerőóránként.)

Stationär típusok: 3—500 eff. lóerőig. Hajómotorok
közvetlen előre- és hátramozgással 5—500 eff. lóerőig.

Bolinders Maschinenbau-Gesellschaft, Berlin C. 40.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. ar

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szíves tu-
domására hozom, hogy a

Petőfi-utca 1. szám alatt levő

kifőzést megnyitottam,

ahol minden időben elfogadok úgy
bent, mint külső abbonenseket leg-
ízletesebb magyar konyhai ételek
kiszolgálásával.

**1 ebéd 3 tál étellel — csü-
törtök és vasárnap 4 tál
étel — 80 fillér.**

Szíves pártfogást kérek kiváló
tisztetéllal

özv. Kulinczay Antalné,

tulajdonos. 8097

Legszébb ujévi ajándék! Valódi harzi kanári madarak,

szárny alatt
harzibélyeg-
gel, éjjel-
nappalének.

lők, versenyképes olcsó árban már
10 koronától, ugyancsak

tengerentuli diszmadarak
minden színben kaphatók. 7365

ZIMMERMANN JÁNOS-nál
Aradon, Deák Ferenc-utca 18. sz.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1912. november 1-től.

Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V	Sz. V	Sz. V	H. V.	H. V.
		1	4	6	8	10
—	Arad-Radnai-út ...	5:00	8:10	11:20	2:30	6:10
2	Uj-Mikolaka ...	5:05	8:15	11:25	2:35	6:15
3	Mikolaka ...	5:08	8:19	11:29	2:39	6:19
7	Óthalom ...	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
12	Mondoriak ...	5:30	8:40	11:50	3:00	6:40
13	Mondoriak-Celcsér ...	5:34	8:44	11:54	3:04	6:44
13	Marocsicsér ...	5:37	8:47	11:57	3:07	6:47
17	Szabadhely ...	5:47	8:57	12:07	3:17	6:57
23	Gyerek ...	6:10	9:20	12:30	3:40	7:20
24	Aradkövi ...	6:15	9:25	12:35	3:45	7:25
27	Kovácsi ...	6:24	9:34	12:44	3:54	7:34
31	Liváda ...	6:38	9:48	12:58	4:08	7:48
36	Világos ...	6:53	10:03	1:13	4:23	8:03
39	Galsa ...	7:08	10:18	1:28	4:38	8:18
41	Muszka ...	7:08	10:18	1:28	4:38	8:18
45	Pankota ... érk.	7:30	10:30	1:40	4:50	8:30

Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	1	3	5	7	9
Pankota ... ind.	4:50	8:00	11:10	2:20	6:00
Muszka ...	5:05	8:15	11:25	2:35	6:15
Galsa ...	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
Világos ...	5:34	8:44	11:54	3:04	6:44
Liváda ...	5:48	8:58	12:08	3:18	6:58
Kovácsi ...	5:57	9:07	12:17	3:27	7:07
Aradkövi ...	6:10	9:20	12:30	3:40	7:20
Gyerek ...	6:24	9:34	12:44	3:54	7:34
Szabadhely ...	6:38	9:48	12:58	4:08	7:48
Marocsicsér ...	6:53	10:03	1:13	4:23	8:03
Mondoriak-Havasok ...	6:57	10:07	1:17	4:27	8:07
Mondoriak ...	6:41	9:51	1:01	4:11	7:51
Óthalom ...	6:51	10:01	1:11	4:21	8:01
Mikolaka ...	7:02	10:12	1:22	4:32	8:12
Uj-Mikolaka ...	7:08	10:18	1:28	4:38	8:18
Arad-Radnai-út érk.	7:10	10:20	1:30	4:40	8:20

Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	102	104	106	108	110
Arad (1) ... ind.	5:00	8:10	11:20	2:30	6:10
Pankota (1) ... ind.	4:50	8:00	11:10	2:20	6:00
Gyerek plattér ... ind.	6:10	9:20	12:30	3:40	7:20
Ménos ...	6:18	9:28	12:38	3:48	7:28
Pálos ...	6:25	9:35	12:45	3:55	7:35
Pálosbaracka ...	6:33	9:43	12:53	4:03	7:43
Radna ... érk.	6:41	9:51	1:01	4:11	7:51
	7:00	10:10	1:20	4:30	8:10

Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	101	103	105	107	109
Radna ... ind.	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
Pálos-Baracka ...	5:28	8:38	11:48	2:58	6:38
Pálos ...	5:37	8:47	11:57	3:07	6:47
Ménos ...	5:45	8:55	12:05	3:15	6:55
Gyerek plattér ... érk.	5:50	9:00	12:10	3:20	7:00
	6:00	9:10	12:20	3:30	7:10
Pankota (1) ... érk.	7:20	10:30	1:40	4:50	8:30
Arad (1) ... érk.	7:10	10:20	1:30	4:40	8:20

ÉRTESÍTÉS!

Becses tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a Verbo A. és Fiai cégtől, ahol 32 évig mint üzletvezető és kárpitos működtem, kiéptem és Magyar-

utca 23. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő

kárpitos műhelyt nyitottam,

ahol is Perényi Zsigmond asztalos mesterrel üzleti összeköttetésbe léptem s így abban a kellemes helyzetben vagyunk,

hogy a legegyszerűbbtől a legfinomabb asztalos és kárpitos munkákat elvállaljuk jutányos árakban. Becses pártfogásukat kéri a n. é. közönségtől

Edl Lőrinc és Perényi Zsigmond
kútertelepünk

Magyar-utca 23. sz.

Uj fodrászüzlet!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Aradon, Deák Ferenc-utca 39. szám alatt** a Vadászkiút iszállodával szemben, a mai kor és a higiénia minden igényeit kielégítő, azaz kényelemmel berendezett

fodrásztermet

nyitottam. Felhívom a n. é. közönség becses figyelmét azon körülményre, hogy e téren tapasztalataimat a külföldön és hazánk nagyobb városaiban szereztem, mely tapasztalataimat felhasználva műtermem hajmosó, villanszártó gépekkel és villanymaszirozó készülékkel és az eredeti amerikai székekkel a legkényelmesebben rendeztem be.

Midőn a n. é. közönség b. pártfogásáért esedezem, szives tudomására adom még, hogy műtermem a legnagyobb kényelemmel van berendezve, az árak ugyanolyanok, mint a többi helyi fodrászüzletekben.

Szives pártfogást kér:

Bodrozsán Aurél,

borbély és fodrász.

7826

Ha pénzt

jól óhajtja gyümölcsöztetni

keresse fel

8040

Farkas Streicher

aradi céget Tökölly-tér 1. sz.

ahol ujévi occasió

árak mellett beszerezheti

órák, arany-, ezüst- és

:-: ékszertárgyait. :-:

! Tombola tárgyakból legnagyobb választék már 20 fillétől kezdve !

Üzletáthelyezés miatt az összes raktáron levő üveg, porcellán servecék, függő és asztali lámpák, valamint chinaezüst és terrakotta dísz-
tárgyak gyári beszerzési árban árusítatnak az

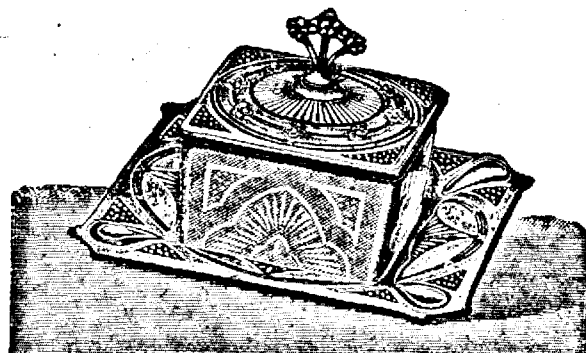
7228

Üveg és Porcellán Versenyáruházban

TELEFON 934.

ARAD, WEITZER JANOS ÉS KAZINCZI-UTCA SARKÁN.

TELEFON 934.

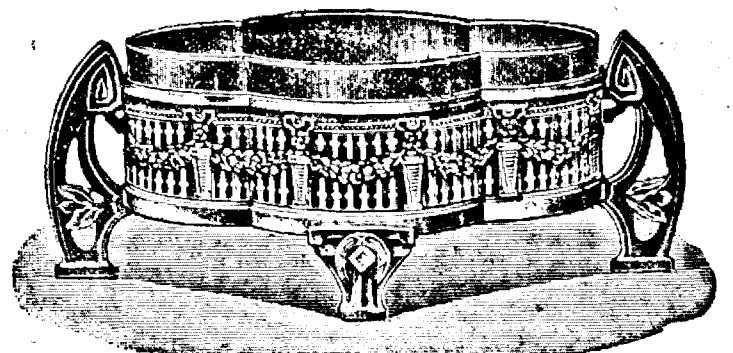

Chinaezüst vajtartó oxidált ezüstöléssel
K. 1-90

ezüstözött, oxidált
teapohár Kor. 1-90
6 személyes tálcá
hozzá ezüstözve K. 3

Az üzlethelyiség kiadó.

Kompóttál ezüstöléssel, üvegbetéttel
K. 3.-

Divatos Fűzők és különlegességek

Weitzer János-u. 19. számú ház Batthyány-utcai részében egy hat szobás lakás teljesen modernné átalakítva, május hó 1-től **kiadó.**

Bővebbet: 7717

Ingyanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u 1.sz. Telefon 861.

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dúsz választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipők-ből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczy Imre,
uri- és női cipész.

Ősz haj és ősz szakáll

idősebb kinézet idéz elő. Használjon kizárólag csak VITEK-féle NUCIN-t szőke, barna vagy fekete á K. 2.- vagy VITEK-féle NUCIN-t

egyszerű á K. 1.- és a haja ismét vissza nyeri az eredeti színét. Kapható minden gyógyszerár és drogeriában. Valódi egyedül a gyárból, kosmetikai és gyógykészítmény.

Fr. Viták & Co. Prag II., Wassergasse.

Raktár: Török József Budapest. Földes Kelemen Arad. 6417

Sokféle sóborszeszt

próbált már használni ön is és ha talán még se ért el hatást, úgy tegyen kísérletet a

„TURUL-SÓBORSZESZSZEL“,

mely minden néven nevezendő külső bántalmakat hátfájást, hágyadtságot, gyöngeséget, reumát, ischiást, fül-, fog- és fejfájást stb. Egyszeri bedörzsölés után megszüntet, az idegeket megerősíti, belsőleg a gyomorfájdalmakat, bélbántalmakat, hasmenést, nehéz légzést, szívbántalmakat, mellfájást megszünteti, ezáltal a közérzetet kellemessé teszi. Ára: kis üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 20 fill. Kapható az egyedüli készítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

„Turul“ gyógyszerárában, Kápolna- és Lipót-utca sarkán. Azonkívül minden gyógyszerárban, drogeriában és nagyobb fűszerüzletben. 6581

ugy készen, mint méret után a legjobbak készülnek
6575

Pilcz Irma
fűzőkészítőnél
Arad, Deák Ferenc-u. 6. sz.

A kizárólagban ki készített OLLA tabletták az Olla lelakatot jelölik.

Kedvelt minőség: 1208. sz. tucata 6 korona, 1204. sz. superfinom tucata 9 korona.

Ar. „OLLA“ több mint 2000 orvos által legmegbizhatóbbnak van ajánlva. 1897

Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Ring Lajos Hegedűs Gy. és Róna Jenő utraknál.

500 koronát fizetnek annak, aki

Barilla-fogvizetnek használat mellett, üvege 50 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. Barilla A. Ürökösöl, (R. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vojtek és Weisz. Kérjük mindenüthi határozottan Barilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentéstől 100 díjaztatnak. 1402

Feltűnő olcsóságok!

Az Újévi ünnepek alkalmára mint legolcsóbb ajándékoknak ajánlom raktáromon levő nagy választékú

RŐFÖS ÉS DIVATCIKKEIMET

amelyeket ez alkalomra feltűnő olcsón, leszállított árban árusítok.

MAUTNER R.

Olcsó Áruháza

5544

Arad, Hunyadi-utca 1. szám.

LEGGAZDASÁGOSABB

használat a legújabb Remington típus

Remington írógép

mert a modern írógéptechika összes vívmányait egyetlen magába és világosra állított

legtartósabb gyártmány

Díjtalan és vételkötészettség nélküli bemutatás az ország bármely részében. 422

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough“ amerikai számléíró összeadógépek, „Millioner“ svájci „Saxonia“ glas-hüttsi számológépek, „Kartothek“ amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai iroda-, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI és TÁRSA

cs. és kir. udvari száhitók

Budapest, VI. Andrássy-ut 12. szám.

Mindenki azt mondja már, hogy **Szeplők, májfoltok** és minden arctisztatlanságok eltüntetésére, továbbá hideg, szeles időben arc és kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér utasítással.

Készíti:

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számítatik.

! Ujévi Vásár !

a CSIPKE ÁRUHÁZ-ban

Telefon 932.

ARAD

Telefon 932.

Csak Asztalos Sándor-utca 4.

AZ UJÉVI ÜNNEPEK ALKALMÁBÓL AZ ÁRUKAT JÓVAL
OLCSÓBBAN SZÁLLITOTTUK LE, ÉS IGY MINDENKINEK
ÉRDEKÉBEN VAN MEGGYŐZŐDNI ÉS AZT KIHASZNÁLNI.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

Reform fűzők I. minőség ...	K 4.—	Battiszt női zsebkendők ...	K—20
Reform női trico nadrág		Himzett női zsebkendők ...	K—50
minden szín... ..	K 2.40	Himzett női ingek I. minőség	K 3.—
Selyem blousok	K 7.—	Csipke és betétek meterje ...	K—02
Selyem taft aljak ...	K 7.—11.—	Csipke szövetek 50 fillértől	
Lüster és kloth aljak dupla		Csipke gallérok 70 fillértől	
fodor... ..	K 2.50	Ruhadiszek minden kivitelben	
Női ingek R schiffon	K 1.50	Széles selyem szalagok min-	
Női nadrág R schiffon ...	K 1.60	den színben meterje ...	K—60
Férfi ingek R schiffon ...	K 1.98	Női glace kesztyű I. minőség	K 1.70
Férfi háló ingek I. minőség	K 2.60	Női glace kesztyű feh. hosszú	K 3.60
Férfi alsó nadrág Köpper I.	K 1.60	Selyem kesztyűk hosszú ...	K 3.—
Férfi alsó nadrág francia		Svéd imitált rövid kesztyű ...	K—70
szabás I.	K 2.80	Valódi svéd kesztyű sárga ...	
Férfi zephir ingek, gyönyörű		és fehér rendes	K 2.20
színek	K 2.60	Férfi glace kesztyű színes	K 1.80
Zephir turista ing remek kiv.	K 2.50	Mesalin selymek	K 2.—
Női harisnya 3 pár	K 1.—	Taft selymek	K 1.50
Női flor harisnya I. minőség		Angol kötött kesztyű női és	
3 pár	K 2.40	férfi	K—70
Selyem harisnyák minden		Férfi glace bélelt kesztyű ...	K 2.20
színben	K 4.—	Férfi szokni jäger párja ...	K—70
Férfi szokni csikos 3 pár	K 1.20	Férfi alsó téli ingek és nad-	
Gyermek patent harisnya...	K—30	rág Ia... ..	K 1.70
Eszernyők férfi és női ...	K 2.70	Női gyöngykötésű téli alsó	
Férfi nyakkendők selyem...	K—30	ing Ia	K 1.40
Nadrágtartók minden szín	K—70	Selyem gallér védők	K—70
Férfi gallér I. minőség ...	K—12	Férfi Galuschni Ia minőség	K 3.—
Férfi kezelő I. minőség ...	K—40	Női	K 2.80
Battiszt mieder védők	K—60	Battiszt fűzővédő	K—70
Arc fátyolok minden szín...	K—30	Lüster kötött reform női ...	K 3.50
Női nyílas harisnya	K—76	Kloth " " " ...	K 3.30
Lack övek tiszta bőr	K—70		

Azonkívül érkeztek nagy mennyiségben finom női fehérneműek, csipke ágytakarók, storek, draperiák, szőnyegek, téli kendők, finom csipke betétek és csipkeszövetek, modepolán himzések, zsebkendők, barchet pongyolák, barchet gyermek ruhácskák remek kivitelben. Továbbá **gyönyörű színhazi sálak** stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

A z u j é v k ö z e l e d t e v e l
 ajánlom a nagy közönség szives figyelmébe
Arad, Deák Ferenc-utca 4. szám alatt levő

férfikalap és cipőkülönlegességi üzletemet,
 hol legelsőrendű cikkek nagy választékban legolcsóbban kaphatók. 5861
 Szives látogatást kérek:
PINTEA JÁNOS

Legalkalmasabb óra és ékszer bevásárlási forrás!

A nagy közönség szives figyelmébe ajánlom **Arad, Boros Beni-tér 8. szám alatt levő**

óra- és ékszerüzletemet,
 hol állandóan dus választéku raktárt tartok mindennemű elsőrendű fali és arany, ezüst zsebhórákból ugyszintén legizléesebb ékszertárgyakból szolid olcsó árak mellett.

Javításokat gyorsan és lelkiismeretesen, jótállás mellett eszközölök.
 Mielőtt karácsonyi ajándékait megvenné, kérem a vevőközönséget győződjék meg üzletem jutányosságáról. Szives pártfogást kér

Kintzler Zoltán.
 Üzletvezető 7834
Markus Ferenc,
 műorás és ékszerész.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Tökölly-tér 1. szám alatt motoros fűrészelési és aprított tűzifa eladási vállalatot létesítettünk.

100 kgr. aprított tűzifa házhoz szállítva 2 kor. 70 fill.

Pontos kiszolgálás. Magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva vagyunk kiváló tisztelettel:

Iván és Burián.
 Telefon 811. 8089

Ezelőtt Bolezni Antal

féle cipő-üzlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítettű uri női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legujabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.
Alkalmi vétel és eladások

Ékszertárgyakban
 arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor
 óra és ékszerész
 Mészáros-lánc-utca, Minerva-palota.

Zálogcédulák
 arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek.
 Telefon 489. Telefon 489.

Algyógyfürdő (gyógyfürdő)

vendéglőst keres

a fürdő-telepen levő étteremhez, kinek az éttermet, hozzátartozó mellékhelyiségekkel s két lakószobával teljesen ingyen, haazonbér nélkül kiadná. A gyógyfürdőt évente mintegy 600 vendég látogatja. A konyhai jövedelem minden bérfizetés nélkül a vendéglőst illetné. A gyógytelepen mintegy 55 modernül berendezett szoba is van. E szobák, ugyszintén az egész fürdő kezelésével a vendéglős bizatnék meg. Az étteremben saját termésű bor szolgáltatnak ki és a vendéglős úgy a szobák, mint az italok bevételéből 1/10-ban részesedne, ellenszolgáltatul a fürdőorvos és a fürdőszemélyzet ellátása a vendéglőst terhelné. — Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőtulajdonos 8114

Fried Eskeles.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg.

Csukamájolaj

E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete Hajfestő

a „**MELOGEN**“! Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi

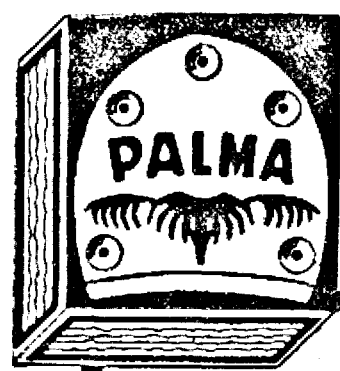
a „**NITER**“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: gyégyzertárban **ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházal szemben. —**

Hajós Árpád

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek
Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

valódi KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

Fábián és Társa

Arad, Forray-u. 8.

(Román templom-épület)
 Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár és beszélő gépek nagy raktárát.

Sürgős értesítés zenekedvelők figyelmébe:

Nagy választékban tartunk hanglemezeket. Naponta hangversenyeknek Fedák Sári, Király Ernő, a Király színház, Környei Béla a kir. Operaház, Rózsa S. Lajos temesvári színházak tagjai, valamint TollÁrpád és Károly, Steinhardt Géza és Göndör Aurél hírneves komikus, továbbá több művészek művésznők is. Ajánljuk az érdeklődők szives figyelmébe.

Kedves hívtetési feltételek mellett is kaphatók.

Mozgó.

Teljesen berendezve 60.000 lakosu városban a főváros mellett, 400 ülőhely 1800 kor. évi házbér családi viszály miatt olcsón eladó. A vételhez 8000 kor. elegendő. Ügynökök kizárva. 8065

Bővebbet

Radnay

Budapest, Vadász utca 32. szám, földszint 2.

Hirdetmény.

Az 1912. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírású jegyzék 8 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1912. évi december hó 27-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adó felügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint: Özv. Vojtovits Ödönne, Reinhold Rigó József és Krécz Vincéné, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi ögyasztsási adó felügyelőségél, észrevételeket.

Arad, 1912. december hó 20.

A városi tanács.

Hölgyközönség szíves figyelmébe

ajánlom elsőrendű amerikai gépekkel felszerelt

Weitzer János-utca 15. sz. alatti harisnyakötődemet,

hol mindennemű férfi, női és gyermek harisnya készítését a legszolidabb kivitelben legolcsóbb árakban készítik. Raktáron tartok minden nagyságu kész harisnyakat, legfinomabb pamutokból előállítva. 7799

Javitások aznap elkészítetnek.

Szíves pártfogást kérek kiváló tisztelettel:

Özv. Braun Ignácné.

62—1912.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a belügyministerium 1715—1912. sz. rendeletével mind azon magánegyenek, hatósági alkalmazottak és közegek részére, akik 1. az 1909. évi II. t. cz. 2. §-ának b. pontjában óvadék tételére kötelezett férfi személyek jogosulatlan kivándorlását illetőleg ilyen célra való utrakelését olyként jelentik fel, hogy annak alapján az utrakelt egyén elfogható, 2. kik bárkit az 1909. évi II. t. cz. 37., 38. és 41. §-ában részletezett büntetendő cselekmények miatt feljelentenek, minden egyes egyén után, ha a feljelentett egyén jogerősen elítéltetett, további intézkedésig 8 kor. jutalmat engedélyezett.

A hivatkozott törvényszakaszok a következők:

2. §. b. pont. Férfi személyek azon évi január hó 1-től kezdve, melyben 17-ik életévüket betöltik addig, míg a védtörvényen alapuló állítási vagy szolgálati kötelezettség alatt állanak, csak a belügyministernek a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg írásban kiadott engedélye alapján vándorolhatnak ki.

Az engedély csak akkor adható meg, ha a folyamodó a belügyminister által 100-tól 1000 koronáig terjedhető összegben megállapított óvadékot magyar korona értékben előzetesen leteszi.

37. §. Aki a kivándorlás előmozdítása céljából valótlanúságot terjeszt, vagy bármely más módon kivándorlásra csábít, vétség miatt egy évig terjedhető fogházzal és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Aki kivándorlásban a törvény által korlátozott személyt (2. §.) csábít kivándorlásra ugyszintén aki valamely gyülekezeten szóval nyomtatvány útján nyomtatvány, irat, vagy képesábrázolat terjesztése vagy közszemlére kiállítása által kivándorlásra csábít, vétség miatt 6 hónaptól 3 évig terjedhető fogházzal és 1000 koronától 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki az előbbi bekezdésben megjelölt cselekményt üzletszerűen követi el, vagy aki a jelen törvény alapján büntett vagy vétség miatt már büntetve volt és büntetésének kiállása óta tiz év még el nem telt, büntett miatt 5 évig terjedhető börtönnel és 2000 koronától 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

38. §. Aki jelen törvény szerint szükséges belügyministeri engedély vagy jóváhagyás nélkül kivándorlót szállít, vagy ily szállítást közvetít, vagy aki a nem engedélyezett kivándorlást üzlet körére vonatkozó hirdetményeket, vagy közleményeket nyomtatvány útján közlése vagy bármely más módon terjeszt vétség miatt 6 hónaptól 3 évig terjedhető fogházzal és 1000 koronától 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha az előbbi bekezdésben meghatározott cselekményt az követi el, aki a jelen törvényben meghatározott büntett vagy vétség miatt már büntetve volt és büntetésének kiállása óta tiz év még el nem telt, büntet miatt 5 évig terjedhető börtönnel és 2000 koronától 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

41. §. Aki előleg nyújtással, fuvarozással, kalauzolással, kioktatással vagy bármely más módon, annak akinek utlevele nincs, vagy aki a jelen törvény értelmében vándorlásra nem jogosult, a kivándorláshoz segédkezet nyújt, ha cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kibégás miatt 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Visszaesés esetében, ha az előző büntetés kiállása óta 2 év még el nem telt, a kiszabható büntetés legkisebb mértéke 15 napi elzárás és 100 kor. pénzbüntetés.

Aki az előbbi bekezdésben meghatározott cselekményt üzletszerűen követi el, vétség miatt 2 évig terjedhető fogházzal és 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1912. évi december hó 16-án.

Greén,
h. főkapitány.

Uj himző és előnyomda üzlet!

Értesítjük igen tisztelt ismerőseinket és a nagy hölgyközönséget, hogy **D-ak Ferenc-utca 33. alatt** egy jól berendezett

himző és előnyomdai intézetet

nyitottunk, ahol is hivatkozva e téren való szakismereteinkre módunkban áll legizlésesebb **színes, fehér és arany m. himző-eket** elkészíteni, ugyszintén bármilyen komplikált rajzokat legyorsabban előállítani.

Elvállalunk teljes kelety-eket legrövidebb idő alatt elkészítésére. 7474

Szíves pártfogást kérünk

Wirtschafter Testvérek.

ALAPITOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a téli időnyre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermekcipők** készítését, valamint Orthopéd cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOL LÁSZLÓ,
a legelső honvédeződ tisztikarának szülője.

OCCASSIÓ

Szövetek, barchetek, selymek nagy választékban érkeztek, vászon és fehérneműek **IGEN JUTÁNYOS ÁRAKBAN** kaphatók. — Szörmeboák és muffok olcsóbb mint bárhol. **NŐI- és LEÁNYKA Confectió**

Hoffmann Sándor
ARAD, (SZINHÁZ ÉPÜLET.)

THE VERA

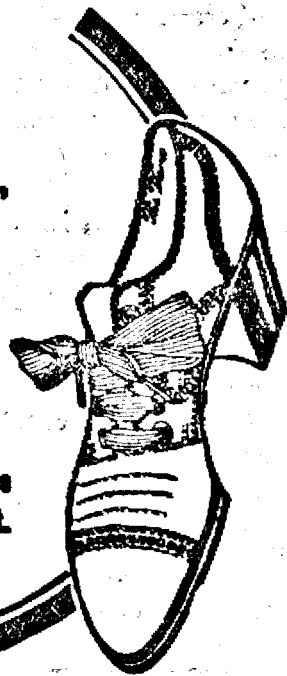
American Shoe

A jelenkor legtükéletesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikal

cipője

Arak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedül raktári

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

1001

Telefon 442.

Ezen rovatban minden négy-
hetente közzétesszük a kiadó-
hivatalban, vidékre az apró hirdetések postán küldésével — a
helyi megkereséseket, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgáló kiadói leveleket, az ország-
szerte elterjedt hirdető- és közértesítő leveleket, a legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel nyomtatott hirdetések díjmentesen kerülnek kiadásra.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 12. sz.
Kiadóhivatali telefon: 187. sz.
Szerkesztőség: 267. sz.

Ajánlatokban,
ajánlatokat valamely jellege alatt küldésnek a kiadóhivatalba, ne tessék becsületi okiratokat mellékelni, mert a kiadóhivatal semmiféle felelősséget nem vállalhat. Azokat az ajánlatokat, amelyek az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül nem érkeztek el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Ki volna
hajlandó egy 30 éves fiatal embernek jó házból való leányát eljegyezni, házasság céljából. Hozzájárulni szükséges. Levelek kéretnek. "Nem bánod meg" jelige alatt a kiadóhivatalba. 8128

LEVELEZÉS.

Kemény I.
Kérlek levelet ismert helyről átadni. Sok esővel. 8127

Független uriaszony
Kérlek szíves barátságát keresi a vállalkozó embernek. „Margarét“ főposta restante helyben. 8139

Uraim!...
Melyik igazi uriember segítene egy csinos fiatal leánykának a nagy épségbe hozatára. Leveleket kérek a kiadóba „Jó lélek“ jelíggel. 8147

Ismeri szép asszonyt
Kérve kérem, ha közeledésem nem lenne ellenszenves, a boldogító lányt vasárnap délelőtt ablakába állítsd, vagy keblére tűzött virágszállal. 8150

50 korona támogatásban
Kérlek szívesen fiatal csinos leányka. Leveleket „Nehéz idők“ jelige alatt poste restante. 8151

Ki ismerkedne meg
egy igen művelt és csinos 17 éves nőt leánnyal, akit anyagilag is szívesen támogatna. Levelet kérem „B.“ jelíggel a kiadóba. 8148

Csinos elnök
Kérlek szívesen a legfinomabb minőségben Vojtek és Weisz Dentolin fagerője. I-5251

KIADÓ LAKÁS.

3 szobás lakás
központi melegvíz fűtéssel azonnal, esetleg febr. 1-re Orczi-utca 8. sz. alatt kiadó. 8137

2 szobás lakás
azonnalra kiadó. Tökölly Imre utca 4. szám. 8134

4 utcai modern
lakás és két butorozott szoba azonnal kiadó Luther-tér 1. sz. 8144

Kiadó lakás.
Perényi-utca 4. szám alatt levő utcai földszintes négy szobás tiszta, szép urilakás elköltözés miatt azonnal kiadó. Felvilágosítást ad Varga Zsigmond telepfelügyelő Telefon 802. 8122

Egy butorozott szoba
és több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek azonnal kiadó. Hassinger-utca 5. sz. 7011

Kopott parket
tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsölsz fel. I-5251

OKTATÁS.

Zongoráért ad
jutányosan Bayer Frigyesné. Salac-utca 4. szám. 8141

Középiskolai
magántanulók úgy szintén bejárók mérsékelt díjazásért előkészítettnek. Izr. fiuinternátus Chorin Aron utca 1. sz. 7809

Kereskedelmi szakoktatás.
Felnőttek számára magyar és német gyorsírás, gépirás különf. rendszerű gépeken, egyszerű és kettős könyvvitel, levelezési új tanfolyamok január hó 1-én kezdődnek Ziffer Sándor-féle írógép vállalatnál kapcsolatosan elsőrendű gyakorlati erők vezetése alatt. Együttes és külön nappali és esti tanfolyamok. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. Beiratkozás: Ziffer Sándor írógép vállalatnál, Andrassy-tér 21. I. em. 7981

Szép fogakat
Kérlek szívesen a legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fagerője. I-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens
német kisasszony két gyermek mellé azonnal felvétetik Apponyi Albert-körut 8. földszint 2. 8134

Egy mindemes eszléd,
a ki a főzéshez is ért, kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 8130

Gyermektelen
házmester pár felvétetik. Az asszony főzni tudjon. Cím a kiadóhivatalban. 8149

Érettségizett fiatalember
gyakornoki vagy kezdő tisztviselői minőségben azonnali belépésre kerestetik. Irásheli ajánlatok az Angol biztosító főgynöksége Arad, Szabadság-tér 18. címzendők. 8138

Egy 2 középiskolai
végzett, 14 évet betöltött ügyes fiú nyomdász-tanulónak felvétetik.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Aranyozott csillár
petroleumgőzzel 12 gyertyakarral 50 koronáért, tükrös üvegszekrény, könyv, dísz tárgyakra 70 koronáért eladó Deák Ferenc utca 89. szám, földszint 3. ajtó. 8129

Gyalupa
keves számmal olcsón eladó. Mihály-utca 69. szám. 8132

Fajloxik
10 hónaposak olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban. 8141

2 korona
100 kgr. fűrészelt, aprított, száraz tölgyfa. Kemény hulladékfa fél-ölekre tömören rakva 10 korona. Dengli fatelepen Kossuth-utca végén. 8105

Teljes ebéd
és hálószoba butor eladó. Tudakozódni Hunyadi-u. 1. sz. házban lehet a házmesternél. 8109

Pompás,
enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabként 1 korona és 1-20, Földes Kelemennél Arad. 1224

ALKALMAZÁST KERES.

26 éves
intelligens hajadon ajánkozik magányos urhoz, vagy urnőhöz január 15-re. Kisebb házvezetésre, esetleg komornai állást, vagy ehhez hasonlót is elfogad. Cím: Vargassy József-utca 5, ajtó 4. 8138

Reichdeutsches
Fräulein such engagement zu Kindern Offerte erbeten unter A. B. an die Administration 8145

35 éves egyén
január hóra másod könyvelői állást keres. Cím a kiadóban. 8078

Uri közönség figyelmébe.
Dáskál Magdolna okleveles szülész, vizsgázott masszírozónő ajánkozik kizárólag ur házakhoz. Tökölly Imre-u. 5. ajtó 6. (volt Halász-utca. 7313

Bornagyfő ereshedésben
alkalmazásban levő mérlegképes könyvelő, aki egyszersmind magyar és német levelező, románul is beszél. ezen szakmában utazó is, valamint ugyancsak e helyen alkalmazásban álló irodai kisasszony, a ki magyarul és románul beszél és ír, az összes irodai teendőkben jártas, 1913. február hó 15-re ha lehet ily minőségben alkalmazást keresnek. Értesítés keretik Hal-tér 6. Arad, Özv. Goldmanné urnőhöz. 8125

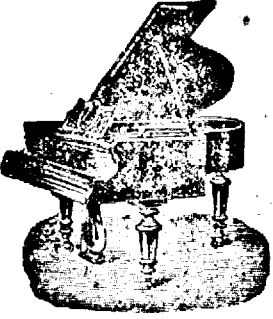
Az Aradi Kereskedők Köre Helyezzközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA
Klein Sándor, Képpich Zsigmond, útköz. igazgató.
Szabó Lipót, írodavezető.
Hivatalos helyiség: Tabajdy Károly-u. 1. sz. saját ház. Telefon 868. sz.
Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresetünk:
ARADRA:
Parasztrőfös segédet.
VIDÉKRE:
4 fűszer, rőtfa és rövid,
2 vas és fűszer,
3 rőtfa és divat,
2 fűszer és rövid és
2 vegyes kereskedősegédet,
több tanoncot teljes ellátás mellett.
Ajánlatunk:
2 raktárost ill. magyar és német levelezőt,
1 írodistát, több írodistanót,
3 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
2 rőtfa és divat és
2 vegyes kereskedősegédet.
Az elhelyezés teljesen díjtalan. Körtagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak választékos ajánlatra válaszunk. 302

FAIX JACQUES

Zongoraterme és készítési műhelye
ARADON,
Batthyány-utca 35. sz.

Allandó raktár Förster, Dörr, Rössler Rudolf, Stelzhammer, Hamburger, Lyra, stb. elsőrendű gyárosok kitűnő új modelljeiből, valamint saját gyártmányu zongorák és harmóniumok, nagy választékban. Javítások, hangolások szakszerű pontos kivitelben. A „Phonola“ művészi zongora játékoskészülék egyedül képviselője. Zongorakölosön jutányos árért.

Apró hirdetések

tolytatása.

ÜZLETEK.

Üzlet és kocsma

házzal együtt szabadkézből eladó. Tudakozhatni a kiadóba. 8142

Garassa házban

egyedüli jóforgalmu szatócsüzlet korlátlan italmérséssel mindenféle jogokkal eladó Bővebbet Rabotka András kereskedőnél Garassa, u. állomás Marosborsá. 8123

Üzlethelyiség

azonnal, vagy február 1-re Boros Béni-tér 3. kiadó. Bővebbet Herstein Mór cégnél. 8119

KÜLÖNFÉLE.

Elvesztett

szerdán délután, a színházi előadás után az Andrassy-téren egy vékony arany karsatt 3 csüngővel. Kérlek a becsületes megtaláló illő jutalom ellenében Erzsébet körút 37. I em. 9. sz. alatt átadni. 8146

Sürgősen

társat keresek egy igen jól jövedelmező vállalatba, csak olyan egyének vállalkozzanak, akik 6-9000 korona felett rendelkeznek. Szakismeret nem szükséges. Cim a kiadóban. 8135

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három negy rész vízzel keverik szőkere fest. A szín állandó felismerhetetlen lemoshatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon. 1224

Január 1-én

lép életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5811

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb urinaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőressentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. 1224

Most jelent meg

a Tolnai Világlexikon I. és a Világtörténet X. kötete. Minden előfizetőnk ezeket kedvezményes árban házhoz szállítva kapja meg. Tolnai világlapja 1/4 évre csak 3 korona, vagy füzetenként 24 fillér. Legszebb újévi ajándéku ajánlom. Viszontelárusítóknak gyönyörű fali naptárokat, újévi lapokat legolcsóbban. Imakönyvek, ifjúsági és mesés könyvek. Diszlevélpapír stb. stb. mélyen leszállított árban. Krausz Paulin, színház-épület. Telefon 511. sz. 5441

Diamant Jemő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádogos munkákat legjutányosabban készít egy helyben, mint vidéken. 8951

India fogcsappok

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratoriuma Aradon. 1224

Fűtési időny hővezetésével

a Herkules fűrészfűrész vállalat irodája Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy közönségnek I. rendű aprított tűzfűtőt 100 kilónként 2 kor. 80 fillérért hazaszállítva, ugyancsak egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük és gyertyánfát kartelen kívül legolcsóbb árban befűtő varozva fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészeink is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

Taxameteres

Bér-autók

Telefonszám

816

2851
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig
Garage: Dózs Főrené-utca 6. sz.

Zálogházból

veszek arany-, ezüst- és ékszer-tárgyakat

Farkas Streicher

Arad, Tököly-ter 1. sz. 585

Tanuló-lányok

nyomdánkban

telvétetnek.

6211 912. pmsz.

Hirdetmény.

A „Dengl József“ 20000 koronás alapítvány kamatai, két az Arad városi árvaházban nevelkedett róm. kat. vallású leány kiházasítására fordítandók.

Felhívom azokat, kik a kiházasítási segélyben részesülni óhajtának, hogy alábbi okmányokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban legkésőbb f. évi december hó 31-ig nyújtsák be. A kérvényhez csatolandó:

1. Az Arad városi árvaház igazgatójának bizonyítványa, hogy kérvényező az árvaházban nevelkedett.

2. Erkölcsei bizonyítvány.

3. A házasság kihirdetéséről, vagy annak megkötéséről szóló tanúsítvány.

Amennyiben kérvényező házasságot még nem kötött volna, úgy a kiházasítási segélyösszeg a házasság megkötésének igazolása után fog kiutaltványoztatni.

Arad, 1912. december 20.

Varjassy,
polgármester.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerész-nél

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszer-ajánlatok 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becserélem új ékszerekre. 5707

12-1912. kpv.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy az 1913. évre érvénnyel bíró országgyűlési képviselő választók névjegyzékének a mai napon véglegesen megállapított egy hiteles példánya az 1899. évi XV. t. c. 159 §-ának megfelelően dr. Mülek Lajos kir. közjegyzőnél Aradon letételt, a kitől a névjegyzékre vonatkozólag, szabályszerű díjak mellett, egyesek részére másolatok, kivonatok, bizonylatok és hitelesítések kivehetők.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1912. évi december hó 16-án tartott üléséből.

Varjassy
polgármester,
elnök.

Magyar kir. posta és távirat

igazgatóság Nagyvárad.

58314—1912.

Hirdetmény.

Aradon a Boros Béni-tér 15. számú ház üzlethelyiségében az Arad 2 számú posta és távirat hivatal felügyelete alatt „Arad gy. 2“ megjelöléssel. 1913. évi január hó 1-én új postagyűjtőhely lép életbe, mely hivatalos óráit hétköznapokon reggel 8—12 ig 2—6-ig tartja. Vasárnapokon és hétköznapra eső ünnepeken a gyűjtőhely kezelése szünetel.

A gyűjtőhely bárhova szóló díjköteles ajánlott küldemények továbbá a belföldre, Auszria, Bosznia Hercegovinába és Németországba szóló legalább egy kilógramm súlyú értéknélküli, vagy 100 koronánál kisebb értékű olyan csomagok (utánvétellel, vagy anélkül) felvételével foglalkozik, melyek készpénzt, zsebórákat, ékszert, arany vagy ezüsttárgyat nem tartalmaznak.

Nagyvárad, 1912. december 18.

Siket,

m. kir. posta és táv. igazgató.

Jó egészségének fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-tés

epohajtót,

mely a legkötőbb fájdalom nélküli gyomortisztító házi szer. ke. édes, hatása gyors és biztos.

1 üveg utasítással 40 fillér.

12 üveg franco K 4-80. Kapható

kiadóban a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

Arad, Boros Béni-tér.

27111—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

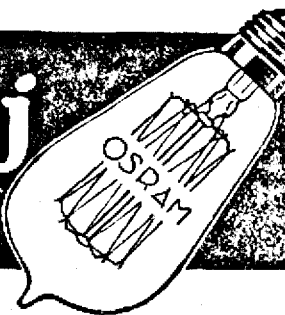
A gyalogutak gondozása és azokon a szabad közlekedés akadályainak elhárítása tárgyában alkotott 12757—403—1884. számú szabályrendelet 4. §-a alapján meghagyom a ház es telektulajdonosoknak, vagy ezen ingatlanok gondozásával megbízottaknak, hogy báruk és teikük előtt elvonuló gyalogjárdát állandóan tisztán tartassák, erről a havat leesés után azonnal leseperjék s ha a járdák síkosak, azt homok, fűrészpor vagy hamuval azonnal beszórák, mert ellenkező esetben a munkálatok költségükre hivatalból lesznek foganatosítva, ezenkívül a rendőri büntető s ha netán a járda nem takarítása vagy fel nem szórása következtében valakit baleset érne, a btkv. 319. §-a alapján is eljárás lesz a mulasztó ellen indítva.

Arad, 1912. évi december hó 13-án.

Grebn,

b. főkapitány.

Az új

Osram-dróflámpák

Töreketlenek

UJJEVI AJÁNDÉKOK

legolcsóbb árban

FRIGYER STIMON

Nagy Árúhűzésben